

THAILAND

October 2017

MEDIA MONITORING REPORT # 172

မုန့်ကျွတ်ကွက်ဒီး ပှဲပုဂံဝီတင်လဲလဲလဲလဲလဲ

**ASEAN စီးပွားဘဏ္ဍာရင်းအခြေခံကတိာ၊ ထူးထိပ်ဘဏ္ဍာရင်းအခြေခံ၊ ကစားထိပ်ဘဏ္ဍာရင်းအခြေခံ၊
ဖိသံလှုပ်ငါး ခဲမဟိတနံ**

Myanmar Times, 09 Oct 2017

[illegible]

အိပ်သူဂ်လီအသးလၢကီၢ်မလုဂ်၊ Kian Joo မ့ၢ်ခီပနံၣ်အဒိၣ်ကတၢၢ်တဖျၢၣ်လၢအထးထီၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤလၢအဒၢ လၢ ASEAN ဟံၣ်ကဝီၤအပူၤ၊ ဒီးထးထီၣ်ဝဲပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအါကလုာ် ဒီးဒီးငါလီၤအသးလၢဘိၣ်ထီၣ်စၢၤထီၣ် ပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လီၤ. ခီပနံၣ်အံၤအိၣ်ဒီးစးဖိကဟၣ်ထးထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ တၢ်ဆီလီၤပာ်လီၤလၢမလုဂ်၊ ဒီးကီၢ်ဘၣ်ယၢ်န့ၣ်, အထံဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲၤလီၤလၢအပူၤတၢ်ဒီး ဃုတၢ်ဆါတၢ်ပူၤအလီၤ လၢကီၢ်စံၣ်ကဖိလီၤ.

Kian Joo စးထိန်မလီထိန်အတိမ်မလီသံလုလု ဖိ ၂၀၁၅ အခိထံးလီၤ. ဒီပနံအံးဒုးအိန်ထိန်အတိမ် အဒုအတြိ Kianjoo Can Myanmar (KJMM) ဒီး Bopak Myanmar (BPMM) ခံခါလါသံလုလု တံတိန်ကျဲအဂီၢ် ဘျာနုဝဲစုမိၣ်အခိထံး US\$16 million ဒီး \$7.5 million စုစုလီၤ. တံဘျာလီၤစုအ တံလီၤလါခဲလံာ်ဟံးဖိကထိန်ဘးဝဲ \$75 million လါ KJMM အဂီၢ်, ဒီး \$38 million လါ BPMM အဂီၢ်လီၤ.

မိုးလၢၤမၤအတၢ်လိၣ်အါထီၣ် ဒီးတၢ်မုၢ်လၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢကၢၢ်ပယီၤအဃိ, KJMM ကထူးထီၣ်ဝဲ
ထးဝါအဒ, အလူမံၤနံးယၢၤအဒ, တၢ်ပီးတၢ်လီလၢတၢ်တိၣ်ပာ်ဝဲလၢအခါနီၣ်ထံး, ဒီးကဘီးထီၣ်စၢၤထီၣ် တၢ်ထံတၢ်နီ
တၢ်ဖိတၢ်လံၤ ဒီးတၢ်နီၣ်ထံကမ့ၣ်, မမ့ၢ် BPMM တခီကထူးထီၣ်ဝဲတၢ်ဒစးခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သံလှော်ဝဲအတိတ်ဘုးလီဆီ

Ooi Teck Huat, လာအမ့် Kian Joo Can Factory (KJCF) ပှၤပာဆှာကျိၣ်စ့ၣ်ဝီအခိၣ် CFO စံးဝဲ, တၢ်ဂ့ၢ် လၢ အဝဲသ့ၣ်ဃုထၢဝဲသံၤလၢၣ်ဝဲၤ လၢကဆိလီၤအခိၣ်ပယၢ်မိၣ်ဝဲ, နီၤကစၢ်ပာဘၣ်ခဲးယၢ်အိၣ်သ့သ့ဘၣ်ဘၣ်, ဟီၣ်

ကဝီလအတိအကျသုံးဂဏန်း၊ တစ်ယူဘဉ်ပုလမတစ်ဖိညီ၊ ဒီးတစ်ငါဘဉ်ဟီဉ်ခိဉ်တစ်အိဉ်သုံးဂဏန်း၊ တစ်ဂိုသုဉ်တဖဉ်လီလီ.

"တစ်ထူးနုပသးလၢ ပကဆီလီစးဖိကဟဉ်တစ်မလီဖိအံဉ်မုဉ်ဝဲ ဒီပနဉ်လၢပဒးအိဉ်ထီဉ်ပကစၢ်ပဘဉ် ၁၀၀ မျးက ယၤ၊ ပငါဘဉ်ဟီဉ်ခိဉ်လီလၢစးဖိကဟဉ်တစ်မအဂီနု ၅၀ နဉ်၊ ဒီးတစ်ယူထၢအိဉ်လၢ ပဆးငါကဒီး ၂၅ နဉ်လီလီ." အ ဂို Ooi စံးဘဉ် Myanmar Times ဖဲတၢ်သမံထဲဖဲ KJM Aluminium အဆၢကတီ၊ လၢအမုဉ်ခိဉ်ပနဉ်စးဖိကဟဉ် ထူးထီဉ်ပနဉ်တစ်ဖိတၢ်လံးအဒုတခါ ဖဲနုလၢတၢ်လီ၊ လၢအအိဉ်လၢ Negeri Sembilan ကီစဉ်၊ ကီမလုဂျီနု လီလီ.

Mr Ooi, စံးအါထီဉ်ကဒီးဝဲလၢ တၢ်ထၢတၢ်ခိဉ်သွဲစ့ဒီးတစ်ယူဘဉ်ပုလမတစ်ဖိညီလၢကီကီဉ်တၢ်, မုဉ်တၢ်လၢအထူးနုသးစၢ်ကီးလီလီ. လၢဟီဉ်ကဝီလအတိအကျသုံးဂဏန်းတကပၤစၢ်ကီး, မုဉ်ကျီလဲလဲကွဉ်ဟီဉ်ကဝီလီလီဆီ SEZ အံဉ် အိဉ်ဘူးဒီးကဘီသနု, လၢအမုဉ်တၢ်အရူဒိဉ်လၢပနဉ်တစ်မအဂီ မုဉ်လၢတၢ်ဖိတၢ်လံးသံသိအါဒုဉ်ကတၢ် တၢ်ကဘဉ်စိဉ်နုအယီလီလီ. သံလဲလဲဝဲ ဘဉ်တၢ်ပဆၢအီလီဖျိ တဘျီအဂီတၢ်မၤနုတၢ်ဝဲလီလီ one-stop service centre လၢအအိဉ်ဖဲမုဉ်ကျီလဲလဲကွဉ်ဟီဉ်ကဝီလီလီဆီအပူ, လၢအကဲဘျးဒိဉ်မးလၢ တၢ်ဘျီဂျီနုတၢ်ဂီကီလၢ ပုလဘျးနုစုတ ဖဉ်အဂီလီလီ.

တၢ်လၢအရူဒိဉ်ကဒီးတခါမုဉ်ဝဲ, တၢ်ကတီလၢအကျိဉ်တမုဉ်တၢ်ဂီကီဖဲသံလဲလဲဝဲဘဉ်, မုဉ်လၢကီပယီလီထံဖိကီဖိအါဒုဉ်ကတၢ် ကတီလီလၢဝါသု, ဒီးတနီနီကတီလၢတရူးကျိဉ်ဘဉ်နုလီလီ." Mr Ooi စံး.

တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢအိဉ်ဟံ

Mr Ooi နဉ်အိဉ် သံလဲလဲဝဲမုဉ်ကျီလဲလဲကွဉ်ဟီဉ်ကဝီလီလီဆီ ရဲဉ်ကျဲတၢ်ကမံးတံာ် Thilawa SEZ Management Committee အတၢ်သုတၢ်ဘဉ်ဒီး အတၢ်တီဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤဘဉ်ဆဉ်, အဝဲဒဉ်စံးဝဲ မုဉ်ကျီလဲလဲကွဉ် ဟီဉ်ကဝီလီလီဆီကျဲးစးဝဲဘဉ်ဖၤလၢ ကမၤဂုဉ်ထီဉ်ဂီခိဉ်ထံးတၢ်သုဉ်လီလီလၢအလိဉ်ဝဲ လၢခိဉ်ပနဉ်ဒီးပတၢ်တဖဉ် အတၢ်မၤကကဲထီဉ်ကဲထီအဂီလီလီ."

တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢအိဉ်ကတၢ် လၢမုဉ်ကျီလဲလဲကွဉ်ဟီဉ်ကဝီလီလီဆီအပူမုဉ် လီမုဉ်အူတဟံဘဉ်လီလီဘဉ်စးဘဉ်လီလီ. "လီမုဉ်အူတဟံတုဉ်အသးအခဲအံဉ်ခဲအံဉ် ဒီးအဂီစ့ဒီးထီဉ်ဝဲလီလီဝဲထီတၢ်, လၢတၢ်တကူဉ်အပူဒုဉ်လဲလီလီ. တၢ်ပတုဉ်သးဝဲအံဉ် ကဲထီဉ်သးလၢဘဉ်ဆဉ်ဘဉ်တီဒီးဒီးပုလအိဉ်ဒီးမၤဒုဉ်တၢ်ဒိနုတီတီ လၢတၢ်ဘျီဂုဉ်ထီဉ်တၢ်ဟ့ဉ်လီမုဉ်အူအဒု တဖဉ်အဂီလီလီ. လီမုဉ်အူပတုဉ်သးယံဝဲကအိဉ်စ့ဒီးနး တုလၢ ၈ နဉ်ရံဉ်တုလၢ အနဉ်ရံဉ် ၁၀, ဒီးသနုလီထီဉ်သးလၢ တၢ်ဂီတၢ်ကျီလဲလဲကွဉ်လၢတၢ်ဒီးနုဝဲအံဉ်ခိဉ်လီလီ." M Ooi စံးဝဲလီလီ.

ပုလထူးထီဉ်ပနဉ်တၢ်ဖိတၢ်လံးဖိ မုဉ်လၢဝဲလၢလီမုဉ်အူပတုဉ်သးဝဲအံဉ် တယံဘဉ်ကလီစ့ဒီး, မုဉ်လၢတၢ်သုဉ်ထီဉ် 50MW ဂီဘါတၢ်ထူးထီဉ်လီမုဉ်အူစး လၢအစူးကါကံသဝံဂီဘါ, ဖဲသံလဲလဲဝဲ တယံဘဉ်ကဝဲဒီးစးထီဉ်အူတရံး, ဒီးလီမုဉ်အူစးအဂၤတခါ တၢ်သုဉ်ထီဉ်ဖဲသၤကုတၢ် ဂီဘါအိဉ် 106MW ဒီးတၢ်မုဉ်လၢဝဲလၢကစးထီဉ်မၤတၢ်ဖဲ ဆူညါတနဉ်အဆိကတၢ်သၤလၢတီပူလနုလီလီ.

တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢအဂၤမုဉ် ကျဲမုဉ်ကျဲဘိဟံဘျးစံး ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးလၢလီယံတၢ်သုဉ်လီလီဆီလီလီ အတၢ်အိဉ်သးနးတဖဉ် လီလီ. "တၢ်ကဘဉ်မၤဂုဉ်ထီဉ် ကျဲတၢ်လုာ်ထီဉ်လုာ်လီလီအကျိဉ်အကွဉ် ဒီးဂီခိဉ်ထံးတၢ်သုဉ်လီလီဆီလီလီအတၢ်လိဉ် ဒိသးတၢ်စဲဘူးကဂုဉ်ထီဉ်လၢကီပယီလီအပူ ဒီးမၤစၢ်ပုလထူးထီဉ်ပနဉ်တၢ်ဖိတၢ်လံးဒိသးပဝဲတဖဉ်, ကဆုၤနုပုလဟ့ဉ်ဂီဟ့ဉ်ဘါပုလ အတၢ်ဖိတၢ်လံးကနုမုဉ်တမုဉ် ဆူကဘီသနု လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်တြီမၤတံာ်တၢ်အါဘဉ်လီလီ.

"တၢ်ဆဲးကျိးလၢလီယံလၢအကျိဉ်အကွဉ် မုဉ်တၢ်အရူဒိဉ်စၢ်ကီး လၢပကမၤစဲဘူးပသးဒီးဟီဉ်ခိဉ်လၢတၢ်ချၢနုလီလီ." အဝဲဒဉ်တဖျါထီဉ်ဝဲလီလီ. ကျဲမုဉ်အါဒုဉ်ကတၢ် အတၢ်အိဉ်သးတဂုဉ်ဘဉ်, အိဉ်ဒီးတၢ်ပူလဖျိ, ဒီးကျဲလၢအလဲဆူမုဉ်ကျီလဲလဲကွဉ်ဟီဉ်ကဝီလီလီလၢအဂၤလၢတကူဉ်ကီခိဉ်တဖဉ်စၢ်ကီး တၢ်ကွဉ်ထွဲအီလီနးဒိဉ်မးလီလီ. "ကျဲမုဉ်လီလီဆၢလီလီညၢ အတၢ်အိဉ်သး" ဒိအံဉ်ကမၤဘဉ်ဒိတၢ်ဖိတၢ်လံးလၢအစၢ် ဖဲတၢ်ဆုၤထီဉ်ဆုၤလီလီအခါလီလီ, အဂီခိဉ်ပနဉ်ဖးဒိဉ်စံးဝဲလီလီ.

တၢ်ဂီကီလၢအဂၤတခါမုဉ် ကဘီသနုအတၢ်အိဉ်သးလၢကဟံးထီဉ်ဖိဉ်ထီဉ်တၢ်လီလီ. လၢကီပယီလီအပူ, "တၢ်ဖိတၢ်လံး ၉၅ မျးကယၤဘဉ်တၢ်ဟံးထီဉ်ဖိဉ်ထီဉ်လၢ ဂီတကူဉ်ဒီးသံလဲလဲဝဲကဘီသနုတဖဉ်, လၢအိဉ်သုဉ်လီလီအသးလၢ ထံကျိဉ်ကပၤဒိဂီ, ဒီးတၢ်လဲလဲသုဒုဉ်ထဲလၢပိဉ်လဲဉ်ထံထီဉ်အဆၢကတီ ဒီးမုဉ်ခါခါကတီလီလီ. တၢ်ဖိတၢ်လံးတဖဉ် တၢ်ကဘဉ်တီဉ်အီလၢကဘီဖိဆဲး

အပူၤ မှ်လၢကဘီလၢအဒိၣ်တဖၣ် ဟဲဘူးဒီးကဘီသန့တန့ၢ်အသိ, ဒီးတၢ်ဝဲအံၤ မၤအါထီၣ်တၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ၤလၢတၢ်ဆှၢလၢ ကကဘီလီၤ."

KJCF မှ်မလ့ၣ်ၤဒီပနံၣ်ဘျီလီၤစ့အဒိၣ်ကတၢ်ခံၣ်တဖျၢၣ် လၢအဟဲန့ၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ သံလၢဝဲ, ပိာ်ထွဲထီၣ် YTL Corporation လၢအဟဲသ့ၣ်လီၤ ဘဲလၢမ့ၤစးဖိကဟံၣ် ဖဲမၤကျိၤဝဲၤကွၢ်ဟံၣ်ကဝီၤလီၤဆီအပူၤလီၤ.

<https://www.mmtimes.com/news/aseans-largest-packaging-firm-start-thilawa-operations-next-year.html>

တၢ်စးထီၣ်မၤ Co-op တၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကဟ့ၣ်ဂီၤဟ့ၣ်ဘါ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အသံၢ်အ ထၢအဂီၢ်

Myanmar Times 09 Oct 2017

တၢ်တဲသကိးဝဲ တၢ်ကမၤတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဖဲတၢ်မၤ cooperatives (co-ops) လၢအသံၢ်အထၢ, လၢအဒုးလီၤစ့လၢပုၤမၤစံာ်ဖိလၢအဆဲး ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်, အဂီၢ် အူမ့ၢ် အိၣ်လၢအမၤပုၤန့ၣ်တၢ်လၢ တၢ်မၤသကိးတၢ်ဝဲၤကျိၤ လၢအအိၣ်လၢသ့ၣ်ဖျၢၣ်, ဘျီဖိဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ထံကိတိာ်အဖိလၢ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤသကိးတၢ်ဝဲၤကျိၤ Cooperatives Department မှ်ဝဲၤကျိၤလီၤဆီတခါလၢ တၢ်မၤသကိးတၢ်ကိတိာ်အဖိလၢလၢပဒိၣ် လၢအပူၤကွၢ်တဖုအဖိလၢလီၤ. လၢပဒိၣ်အခဲအံၤတဖုအဖိလၢ, ကိတိာ်ခံၣ်မၤသကိးတၢ် ဒီးပာ်လီၤဝဲ ဖိလံစံာ်ဒီးတၢ်မၤအကျဲ လၢဘျီဖိဒီးသ့ၣ်ဖျၢၣ်ပနံၣ်တၢ်မၤအဂီၢ်လၢထံလီၤကီၢ်ပူၤ ဒ်သးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ် co-ops လၢကမၤစၢၤတၢ်လဲၤထီၣ် လဲၤထီၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မၤသကိးတၢ် co-ops မှ်ကရၢတခါလၢပုၤကမ့ၢ်, စံာ် မ့တမ့ၢ် ပနံၣ်တၢ်မၤလၢဘၣ်တၢ်ပၤဒီးအူတရံးသယံၤအီၤ လၢအကရၢဖိတဖၣ် အတၢ်ပာ်ဖျိးသးလၢနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲအ တၢ်သးအိၣ် လၢမၤကျိၤဝဲၤကွၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဂီၢ်ဝဲၤအတၢ်မၤလၢ ကွၢ်စိအဂီၢ် ဒီးတၢ်အထိးနီၤဒီး တၢ်လၢအန့ၢ်ဘျးတဖၣ် တၢ် နီၤလီၤသကိးလၢကရၢဖိအကျိၤန့ၣ်လီၤ.

"တၢ်မၤလၢမိၢ်ပုၤမၤဝဲလၢ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အသံၢ်အထၢ ကဆဲးအိၣ်ဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်တဖျၢၣ်ဒီး တၢ်မၤသန့ၣ်လၢအဂၤ

အဂီၢ်လီၤ." အဝဲဒုၣ်စံးဘၣ် The Myanmar Times ဖဲလါ အီးကထိဘၣ် ၇ သီလီၤ.

လၢကမၤတၢ်ဝဲအံၤအဂီၢ်, တၢ်မၤသကိးတၢ်ဝဲၤကျိၤ ဘၣ်တၢ်နီၤဖးအီၤယီၤကရၢ ဒ်သးကမၤပိာ်ထွဲတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ တၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ် co-ops လၢထံကီၢ်ဒီတဘျီန့ၣ်လီၤ. "ကရၢတဖုစုာ်စုာ် ကဘၣ်ဟံးမူဒါလၢကီၢ်ဒိၣ် သၢဘျီ မ့တမ့ၢ် ကီၢ် စံာ်သၢဘျီလီၤ." အူမ့ၢ်အိၣ်စံးကဒီးဝဲ, "လၢအပူၤတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် co-ops တၢ်ကိတိာ်ခံၣ်ဝဲတနီၤလီၤ, အသိဒီးအခဲအံၤပမၤတၢ် ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါကမ့ၢ်ဘၣ်သး တၢ်န့ၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်မၤအကျဲအကပူၤ လၢတၢ်ကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် co-op ကရၢလၢ အဘၣ်အပွဲၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝဲအံၤအဖၢမၤလီၤ."

တၢ်ဟ့ၣ်ဂီၤဟ့ၣ်ဘါ co-op

ပဒိၣ်ကျဲးစးဟ့ၣ်ဂီၤဟ့ၣ်ဘါ တၢ်ကဒုးအိၣ်အါထီၣ် co-ops လၢဘျီဖိဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖျၢၣ်အသန့ၣ် ဖဲန့ၣ်လၢအပူၤကွၢ်တဖၣ် က ရၢဒ်န့ၣ်ဟဲအါထီၣ်ဝဲအါလီၤခံၣ်လီၤ. "ဖဲပဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢ တရူးအစုတး EXIM Bank လၢက ဟ့ၣ်ဒုးလီၤပုၤမၤစံာ်ဒီး ပနံၣ်တၢ်မၤတဖၣ်ဝဲအါလီၤခံၣ်, တၢ်ဒုးအိၣ်အါထီၣ် co-ops ဒီးစုးလီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤပနံၣ်တၢ်မၤတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ် စုာ်ကိး အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ." အူမ့ၢ်အိၣ်စံး.

ကော်ပယီစးထီဉ်ယုသုဉ်ညါ တါစူးကါ co-ops အဂ္ဂါလာကဟ့ဉ်လီၤစုဒုးလီၤလာပှၤမၤစံာ်ဖိလာအဆံး ဒီးပနံာ်တါမၤအကၤလာအ လိာ်ဘဉ်စုဒုးဟီုလါကစးထီဉ်အတါမၤ, ဒ်သီးသုတဟံလီၤစုလၢတဖိးသံစးကျဲတဂ့ၤအကီၤ လၢကဘဉ် ဟ့ဉ်ကဒါဝဲစုအအုဉ်တလါ တုၤလၢ ၁၅ မျးကယၤလီၤ.

ဖိလစ်ပိုင်အိရပ် ၂၀၁၅, ပဒိုလအပူကွံအာ်လီတူလိဝဲလကမန့စုဒူးလီ US\$700 million လာ EXIM Bank လကဟုဒူးလီပူမလံာ်ဖိ ဒီးပူဘု်တါဖီ်တါတဖု်လီ.

ဘဉ်ဆဉ်မ့ါလၢပုၤမၤစံာ်ဖိ ဒီးန့ါစုဒုးလီၤစ့ါကီးလၢပုၤအၤကၤ ဒီးတၢ်ရူးစုအအုၣ် ၄ မျးကယၤအါတလၢအယံ၊ သဲစးဘျီၣ်ဒိၣ်အၢၣ် လီၤကုၤကဟံးန့ါထဲလၢ ၅၇ မျးကယၤ၊ မ့တမ့ါ US\$700 million ဇီၤလၢတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢအခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. စုလၢ အိၣ်တုၢ် \$300 million တၢ်ညိကွံာ်ဝဲမ့ါလၢ တၢ်ဘဉ်ယိၣ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘဉ်ကုၤဟ့ၣ်စုအအုၣ်အါ အယံ၊ ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢတၢ် ကကုၤဟ့ၣ်ကဒါအယံန့ၣ်လီၤ, အဂီၢ် အူမ့ါအိၣ်စံးဝဲလီၤ.

ကိုပိုင်တဘဉ်တၢ်ကမၤနီတမံလၢ အဂ့ၢ်လိာ်ကဟံးန့ၣ်စုလၢအိၣ်တ့ၢ် \$300 million န့ၣ်ဘဉ်လီၤ.

စးထိပ်လၢန့ၣ်လံၤလံၤ, တၢ်မၤသကိးတၢ်ဝဲၤကျိၤ စးထိပ်ဟ့ၣ်လီၤပုၤမၤစံာ်ဖိစုဒုးလီၤဃုလၢတဘျီ, ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်အါထိပ်စုဒုးလီၤ တၢ်ဆၢကတီၢ်တဘျီ ကအိၣ်ဝဲ ၅၀၀ ကက္တိၤကွးတုၤ ၆၀၀ ဘုလယၢ်ကွးလီၤ. စုဒုးလီၤတဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကရၢဖိအၢၤ ၄ ကက္တိၤ လၢတၢ်မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ကပုၤ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးစးဖိကဟ့ၣ် ဒ်တၢ်ငါတၢ်ပုၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤအဖိလၢအ သိးလီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးစု ၁၀၀,၀၀၀ ကွဲးတုၤ ၅၀၀,၀၀၀ ကွဲးလၢတၢ်ကဘျၢန့ၣ်အီၤလၢ တၢ်ဘျုးတၢ်ဖိၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်သျှၣ်တၢ်ဖျးဒ်အမ့ၢ် တၢ်ချဲတၢ်ဖိ, ကသံၣ်မၤသံတၢ်ဃၢ် ဒီးဟီၣ်ချါတဖၣ်လီၤ.

စုအုပ်အပျူဘက်

တၢ်လၢအရူဒိၣ်တမံၤပီၤမ့ၢ်, စ့အံၣ်အပူၤအခဲအံၤ အိၣ်လၢအသ့တၢ်ဘၣ်တၢ်လီၤ. EXIM Bank ဃုၣ်စ့အံၣ် ၄.၅ မျး ကယၤလၢ တနံၣ်တၢ်ပူၤ, ဒီးတၢ်မၤသကိးတၢ်ဝဲၤကျိၤဒူးလီၤပုၤမၤစံာ်ဖိ စ့အံၣ်တနံၣ် ၁၈ မျးကယၤ မ့တမ့ၢ်တလိ ၁.၅ မျးကယၤလီၤ, *The Myanmar Times* နီၤပၢၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

"မုဘတ်တဲတီတီ, တချူးလာ co-ops အိုင်ထိုင်ဒုံးဘဉ် စုအအိုင်လာတၢ်ချါမ့ၢ် ၁၀ - ၁၅ မျးကယၤလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်တုၤမ့ၢ် တၢ်မၤန့ၢ် တၢ်ဂုးစုဒူးလီၢ် ဒီးစုဒူးလီၢ်လာအကၤဝံၤအလီၢ်ခဲ, စုအအိုင်လီၤကွၢ်ဂဲဖးဒိုင်လီၤ.

"အခဲအံ့၊ ပုၤလၢအဒုးလီၤစုၤလၢတဖိးသဲးအကျဲဒၣ်လီၤ, ဟံၣ်စုၤအဒၣ်ထဲလၢ ၅ မျးကယၤနီၤလီၤ." အူထီၣ် လၢအမ့ၢ်ပုၤမၤစံၣ် ဖိလၢပူၤမနီၤကီၢ်ဆၣ် ဖိပုၤခိၣ်န့ၢ်ပျံၣ်ဒီၣ်, စံးဝဲဒၣ်လီၤ.

အူမ္မီအိပ်အာနီလီထွဲဝဲလီ. "အခဲအံၤ, ပှၤမၤစံာ်ဖိတဘဉ်ဂုာ်တဲတၢ် လၢစုအအုဉ်အဂီၢ်လၢဘၣ်. အဝဲသ့ဂုာ်တဲတၢ်ထဲလၢတၢ် ကထိန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢစုဒုးလီၤအဂီၢ် တုၤလၢတနံၣ်လီၤ. တၢ်အာနီလီဘၣ်ဃးစုဒုးလီၤအိဉ်ဝဲလၢ တၢ်ကဘဉ်က့ၤဟ့ၣ်က့ၤစု ဃုလိတဘျီလီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

တုလအခေအံ၊ ကီပယီကုဟုန်ကဒိဝံစု \$25 million လာတိဟံးနုဝံအဆိကတဂ်တဘျီလ၊ EXIM အိန် \$100 million, ဒီး \$18.75 million လာတိဟံးနုဝံခံဘျီတဘျီ \$300 million, ဒီးခဲလက်တိကုဟုန်ကဒိဝံထီဉ် ဘး \$43.75 million လီလ. တိဝံအံးမုတိကုဟုန်ကဒိကုအိန်ဝံ ၁၀ မျးကယလစုလာတိဒီးနုဝံလ၊ EXIM အိန် \$400 million လီလ.

တု၊မု၊တ၊လိးကဒါဝဲစုဒုးလိာ်တဖၣ်တူၣ်ဒီး၊ ပဒိၣ်ကစးထီၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမိၢ်ဟံၤလၢအတူၢ်ယံာ်တူၢ်ထၢ လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဝဲၤကျိၤအဂီၢ် လၢကယုစုလၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ဒ်သိးကဆဲးဒုးလိာ်လီၤစုလၢ တၢ်ဘျုးတၢ်ဖီၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးသနၢၣ် တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဆူၣ်အဂီၢ်လီၤ၊ အ့ၣ်အိၣ်စံးဝဲလီၤ.

<https://www.mmtimes.com/news/co-op-education-programs-underway-spur-long-term-development.html>

စံးဖိကဟ်ထုးထီၣ်တၢ်ကူတၢ်ကၤ ဃုပဒိၣ်လၢကမၤစၢၤ မၤန့ၢ်ဆိၣ်ထွဲ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲလၢအစ့ၤကတၢၢ်

Myanmar Times 09 Oct 2017

ကီၢ်ပဒိၣ်ကြၢးန့ၢ်လီၤဟံးန့ၢ်မူဒါအဒိၣ် လၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ထုးထီၣ်တၢ်ကူတၢ်ကၤသန့ၣ်အပူၤလီၤ, အူမ့ၢ်စံးလၢအ မ့ၢ်ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤစံးဖိကဟ်ထုးထီၣ်တၢ်ကူတၢ်သးကရၢ Myanmar Garment Manufacturer Association (MGMA), စံးဘၣ် The Myanmar Times ဖဲဂ့ၢ်တကူၣ်, လၢအီးထီၣ်ဘၣ် ၄ သီလီၤ.

ပဒိၣ်ကြၢးန့ၢ်လီၤမၤတၢ်မၤအိၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်လီၤဆီလီၤ, တၢ်ဃုမၤန့ၢ်စုဒုးလီၤလၢ တၢ်ကပုၤ စံးလၢအသီ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤစံးလၢလီၤလံၤ, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လီၤလၢစုအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ဒီးတၢ်မၤလီၤစ့ၤတၢ်နီၤတၢ်ဘျးလၢ တၢ်ထုးထီၣ် တၢ်ကူတၢ်ကၤတၢ်မၤသန့ၣ်တပၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲ, ပဒိၣ်ကြၢးမၤစၢၤစံးဖိကဟ်ထုးထီၣ်တၢ်ကူတၢ်ကၤ ခီဖျိမၤန့ၢ်ဆိၣ်ထွဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲလၢအစ့ၤကတၢၢ်လၢ တနံၤအဂီၢ်, အဝဲဒၣ် စံးဝဲလီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃး အစ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲ တၢ် ထုးထီၣ်အီၤဖဲလိမးရူး ၂၂, ၂၀၁၃ ဒီးတၢ်ဘျးဘၣ်ဃးအ စ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲ တၢ်ထုးထီၣ်အီၤတနံၤဃီဖဲ လိ ယူၤလဲ ၁၂ သီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲလၢလိစံးပထုဘၣ် ၁ သီ, ၂၀၁၅ တၢ်စးထီၣ်မၤန့ၢ်ဆိၣ်ထွဲ တၢ်ဟ့ၣ်အစ့ၤကတၢၢ်တၢ် ဘူးတၢ်လဲန့ၢ်လီၤ. အစ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲ တၢ်ဟံးဖဲ တနံၤ ၃,၆၀၀ ကး မၤတၢ်အိၣ် ၈ န့ၣ်ရံၣ်, မ့တမ့ၢ် တနံၤ ရံၣ် ၄၅၀ ကးလီၤ.

တၢ်ဆၢကတၢၢ်ခံန့ၢ်အဘၣ်စၢၤလၢတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ် သီ ဒီးစးထီၣ်မၤထွဲအီၤ ကဲထီၣ်တၢ်တၢ်လိာ်ဃီလိာ်ဖးဒိၣ် လၢတၢ်မၤကစၢ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိကရၢအဘၣ်စၢၤ ဘၣ်ဃး တၢ်ဟ့ၣ်အစ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲအဂီၢ်, ဒီးတၢ်ဂီၢ်ကီၢ်အဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်န့ၢ်လီၤဘျီဂီၢ်အီၤလၢ ဒီကလုာ်တၢ်ဟ့ၣ်အစ့ၤကတၢၢ်တၢ် ဘူးတၢ်လဲကမံးတံာ် National Minimum Wage Committee န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲ

မ့ၢ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိဃုဝဲတနံၤအဂီၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲကဘၣ်မ့ၢ် ၄,၅၀၀ ကး ဒီးတၢ်မၤကစၢ်တခီအိၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဝဲထဲ တနံၤ ၂,၅၀၀ ကး အယီဒီး, တၢ်အၢၣ်လီၤဟံးပနီၣ်န့ၢ်ဝဲတနံၤအဂီၢ်အစ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲ ၃,၆၀၀ ကး, ဖဲ ၂၀၁၅ န့ၢ် လီၤ.

စးထီၣ်လၢန့ၢ်လံၤလဲ, ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢစံးဖိကဟ်တၢ်မၤလီၤ ဃုဝဲလၢတၢ်ကဟ့ၣ်အိၣ်ထီၣ်တနံၤအဂီၢ် အစ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဘူးတၢ် လဲ ၅,၆၀၀ ကး, ဒီးပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဖၣ်တယာ်ဝဲ တၢ်မၤကစၢ်ကအၢၣ်လီၤသ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဘူးတၢ်လဲဖဲ ၄,၀၀၀ ကးဒီး ၄,၈၀၀ ကးအဘၣ်စၢၤ, ခဲကၢာ်တနံၤလီၤ.

ဘၣ်ဃးအစ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲလၢအသီအဂီၢ်, တၢ်ကတဲသကိးအီၤဒီးပဒိၣ်, တၢ်မၤကစၢ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးကမျၢ်ပုၤတဝၢကရူၢ် ဖဲပုၤအါဖုဘၣ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢတယံာ်ဘၣ်တၢ်ကမၤအီၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၤအလီၤခံ ဒီကလုာ်အစ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲကမံး တံာ် ဖဲလိဒိၣ်စုဘၣ် ကထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး တဲသကိးဘၣ်ဃး ပုၤအါဖုဘၣ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အစၢလၢအဟံထီၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ် အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဟံဖျိ တၢ်ကဆုၢ်ထီၣ်ဆူပဒိၣ်ဒီးသဲးဘျီဒိၣ် လၢကကွၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲ ဒီးလၢခံကဘိးဘၣ်ရၤလီၤက့ၤဆူ ကမျၢ်ထံဖိ ကီၢ်ဖိအအိၣ်န့ၢ်လီၤ.

ပဒိၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤကမျၢ်ဝံၤအသီ ၆၀ အတီၢ်ပူၤ, တၢ်မၤကစၢ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိဟံဖျိထီၣ်အတၢ်ဂီၢ် လၢတၢ်ကမၤဘၣ်လိာ်က့ၤ တၢ်ဘူးတၢ်လဲလၢအသီသ့, အဂီၢ် အူစီၤအုမိၣ်, လၢအမ့ၢ်ဂီၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိကိတိာ်ကိတိာ်ခိၣ် စံးဝဲလီၤ. "ဒ်န့ၢ်အသီး, တၢ်ဘူးတၢ်လဲလၢအသီ တၢ်စးထီၣ်မၤထွဲအီၤကသုဖဲ လိမးရူး ၂၀၁၈ အဆိကတၢၢ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

၅,၅၇၉ တပ်, မှာထိုင်သကြီးဒီးနွံလအပူကွံ, အဂ်ပဒ်တကစီအတိတ်ဖျါအပူ ဖဲးဝဲလီ.

ကီပယီဆါဘဉ်စုကီးဟုသးအကူ ၃၄,၈၃၅ တပ်, အပူလီလဲ US\$8.5 million လီ. မှာထိုင်သကြီးဒီးနွံလ အပူကွံ အါထိုင်ဝဲ ၂၇,၁၄၅ တပ်လီ. ဟုသးအကူမုဲဝဲဟုသးသိပ်မုဲသိပ်ဖး လာညီနီတိဆါဒီးအပူဘဉ်နုဒီး ဟုသးဝါ မုတမု ဟုသးချီမအသးန့လီ.

ကီပယီဆါဟုသးအါဒ်တက့ဆူ ကီဘုကလဒီးရဲဒီဖျီစံးတ့ၣ်တက့ၣ်လဲမလကကီဆါဒီးကဝီ, ဒီးဆူတရူးကီ ဒီဖျီမူလဲ အကျ, လွဲကွဲဒီးခွဲလဟီကီဆါကြီးတဖၣ်လီ.

ကီပယီဆါစုကီးဟုသးဆူ ကီစံကမိ, စရဲလဲကပ်, အုဒ်ဒီန့ၣ်, စံနကဲ, ကီယပု, အဖရဲကးကလဲထံး, ရဲၣ်ကီ ဒီး အဲးဖကးန့ၣ်တတံကီ ဒီဖျီပိပ်လဲက့လီ.

<https://www.mmtimes.com/news/myanmar-diesel-imports-rise-rice-exports-improve.html>

ကီပယီမလန့ၣ်ကီအံၣ်စရုလးတက့ၣ်လာတိသ့ၣ်တဖျး

Myanmar Times 06 Oct 2017

အံၣ်စရုလးအတိတ်သ့ၣ်ဘဉ် ဒီးစးဖိကဟုအတိတ်သ့ၣ်ညါလာတိသ့ၣ်တဖျး မလကကီပယီအတိတ်ကျးစးလက မလဂုထီၣ် တိသ့ၣ်တဖျးတိမလန့ၣ် လာအအိၣ်ကီမုဲကီပလန့ၣ်လီ. တိစးထီၣ်မလထွဲ တိအါလီဘဉ်သးတိဒီးအတိတ်ဘျာနုစုလ အံၣ်ဘဉ်အဘဉ်စါ ဖဲအပူကွံတယံဘဉ်အလီခံ တိမုဲလဲဝဲလာတိဝဲအံၣ်ကဟုကီဟုဘဉ် တိဘျာနုစုလကီပယီအ ပူလာဆါကတီဆူညါန့ၣ်လီ.

ထံကီခံဘဉ်အဘဉ်စါ အါလီဆဲးစုမုဲကျါ တိဟုကီဟုဘဉ်ဒီးတိဒီးအတိတ်ဘျာနုစု လာခံဒီးယံပလအတိတ် အါလီ Reciprocal Promotion and Protecting of Investments ဖဲလါဒီးထီဘဉ် ၂၀၁၄ ဘဉ်ဆဉ်, တိအါလီအဝဲအံၣ်တိ စးထီၣ်မလထွဲအါဖဲလါစးပထုဘဉ် ၅ သီတန့ၣ်အံၣ်န့ၣ်လီ.

The Myanmar Times ဆုၣ်နီသမံထံးဒီးကီအံၣ်စရုလးအမိၣ် သီ Daniel Zohar Zonshine ဖဲလါဒီးထီဘဉ် ၃ သီ, ဒီးသးက တဲသကီးတိဘဉ်သး တိမလအသးလါလီခံကတိဘဉ်သး ခံဒီး ယံပလတိက့ၣ်လဲမလက, တိဘျာနုစု ဒီးမုဲကျါဝဲကွံတိရ လိာအဂ်တဖၣ်လီ.

Mr Zonshine ဖဲတိလါအရဲဒိၣ်ဆါလါအဆါကတီခံအံၣ်မုဲ ဒီးဒ်တိ တိကွံလုသ့ၣ်ညါတိမလအလီအကျဲလါ အံၣ်စရုလး သ့ၣ်ညါဝဲကွံဒိၣ် ဒီးလါအဘဉ်ထွဲဒီးကီပယီ, ဒီးသးတိကမလဆူထီၣ်ထံကီခံဘဉ်အတိတ်ဘျာနုစုအါန့ၣ်လီ. လါတိသမံထံး ပူ အဝဲဒ်တိမုဲတိမလအလီအကျဲခံ, လါအမုဲထံနီတိလိာ ဒီးတိသ့ၣ်တဖျး, ဘဉ်ဆဉ်ကတိစုကီးဝဲဘဉ်သး တိက့ၣ်ဘဉ် က့ၣ်သု ဒီးကသံတိသိၣ်လါအဂ်အကျဲတဖၣ်စုကီးလီ.

"ပကျးစးဟုတိဆိကမိၣ်လာတိဂုသ့ၣ်တဖၣ်အံၣ်, ဒ်ပဒ်တဖုအသး, ပကဟုကီဟုဘဉ်, မလဂုထီၣ်တိဂုတိကျါ ဒီးပလီ ပူကညီတပူဃီ, ဒီးမလစါစုကီးတိလာတိသိၣ်လီ ဒီးတိဒီးသုဒးဘဉ်ထီၣ်ပူကညီန့ၣ်လီ. ပကျးစးဒီးအိၣ်ထီၣ်တိအိၣ်သး လါ ကမုဲသဘျာတဖၣ်ကမလဲတိသ့ၣ်တဖၣ်အံၣ်ခဲလါ, မုတမုအစုကတိကဂုကျး စးမလဲန့ၣ်လီ.

"ဘဉ်ထွဲတိဝဲအံၣ်, တိအါလီအီလီ ကဘဉ်မုဲတိလါအမလညီထီၣ်တိ လါခံဒီးယံပလအါလီ." မိၣ်သံးဝဲလီ.

Mr Zonshine မုဲလါဝဲလာတိဒီးအတိတ်ဘျာနုစုအတိတ်အါလီ ကဟုတိဘဉ်တိဘာတဒိၣ်တဆံး လါပူလာကဘျာနုစု တဖၣ်အတိတ်ဘျာနုစုအါ, ဒီးတိလါကန့ၣ်ဘဉ်ကမုဲဝဲ ကမုဲတိဟုကီဟုဘဉ်လာတိဘျာနုစုအါ ဒီးသိၣ်ထွဲမုဲကျါဝဲ

ကွက်အတစ်စုဘူးနဲ့လီလီ.

"တစ်ကီတစ်ခဲမုဒ်တမံမံဒီး ပဒိဋ်မုတမုထံကီ ကဒိသဒါဒ်တစ်အဝဲသုဉ် (ပုဉ်ဘျာနုဉ်စုဖိ) လီလီ. နုဆောင်တစ်တတဂါတနီတမံမံမုဒ်တမံထီဉ် မုတမု ပဒိဋ်မုဒ်ဒီးကဲထီဉ်တစ်ခဲလက်လါအတစ်ဒီး တစ်အုဉ်ကီဒ်အိဉ်လါ တစ်ဒိသဒါလါ အဝဲသုဉ်အဂီကအိဉ်တမံမံမံလီလီ. လါဂီဒိဉ်ထံးပတီ, ယဆိမိဉ်လါမုတစ်အရူဒိဉ်လါ အဆိကတဂါတစ်ကဘဉ်ဟုဉ် တစ်ဒိသဒါ, ဒီးခံပတီတပတီတစ်ကဘဉ်ဟုဉ်ဂီဟုဉ်ဘါ ဒ်သီးခံခီယံပတီမုကျီလဲလဲကွဉ်တစ်စုဘူးကအိဉ်အဂီ, လါအ ပုဉ်သုဉ်တစ်ဘျာလီလီစုလီလီ. သုပတီတပတီတစ်ကဘဉ်စိဉ်ထီဉ်ကီပယီလီဆူပုဉ်ဘျာလီလီစုအဟိဉ်ခိဉ်ဂီ ဒ်သီးပုဉ်ကသုဉ်ညါကီပယီလီမုထံကီတဘဉ်လါပမံတစ်အုဉ်လီလီဒီးအိဉ်, ဒ်သီးကဟုဉ်နတစ်နုဉ်နုဉ်အိဉ် ခုဉ်ဘျာလီလီစုတဂါ အ သီးလီလီ." အဝဲဒ်ခဲး.

တစ်ကူဉ်လဲလဲမံကံ လါထံကီခံဘုဉ်အဘဉ်စုဘဉ်အါထီဉ်ဘဉ်ဆဉ် တစ်လီလီတူဉ်လါတစ်ကူဉ်လဲလဲမံကံ လါကီပယီလီအဂီအိဉ်ဒ်တစ်လီလီ. ကီအံဉ်စုလးဆုဉ်အတစ်ဖိတစ်လဲလဲဆူကီပယီလီ အါနုဉ်ဒ်ကီပယီလီဆုဉ်အတစ်ဖိတစ်လဲလဲ ဆူကီအံဉ်စုလးလီလီ. ကီအံဉ်စုလးဆုဉ်အတစ်ဖိတစ်လဲလဲဆူကီပယီလီ အလုဉ်အပုဉ်ထီဉ်ဘး US\$34 million လါတနုဉ် အံဉ်အဆိကတဂါနုဉ်တဂါ, ဒီးအါနုဉ်ဒ်လဲလဲအပုဉ်ကွဉ်မတီတနုဉ် လါအမုဉ် to \$23 million လီလီ. ကီပယီလီဆုဉ် အတစ်ဖိတစ်လဲလဲဆူကီအံဉ်စုလး အလုဉ်အပုဉ်အိဉ်ဒ် \$2 million ယဉ်ယဉ် ဒီးမုတစ်ဒ်နုဉ်လါအပုဉ်ကွဉ်တဘျးနုဉ် လဲလီလီ.

အံဉ်စုလးအတစ်ဖိတစ်လဲလဲဆူကီပယီလီ အါဒ်တကုဉ်မု တစ်ဆဲးကျိးအယံတစ်ပီးတစ်လီတဖဉ် telecom sector, ဒီးအံဉ်စုလးခီပနုဉ်တနီတတထီဉ် cell towers ဒီးမံကံလဲလဲတစ်လါဖိတစ်လဲလဲ လါဘဉ်ထွဲဒီးအံးလဲးထရူးတစ်ပီးတစ် လီတဖဉ်လီလီ. တစ်လါအဂါလါ ကီအုဉ်စုလးနုဉ်လီမံဘဉ်ထွဲသးမုဉ် တစ်သုဉ်တစ်ဖျး အါဒ်တကုဉ်လါဘဉ်သး တစ်ဟုဉ်ထံလါထံမံကျီလဲ ယုဉ်ဒီးကသုဉ်တစ်ပီးတစ်လီတဖဉ်လီလီ.

လါအဂါတခီပတီ, ကီပယီလီဆုဉ်အတစ်ဖိတစ်လဲလဲဆူကီအံဉ်စုလး အလုဉ်အပုဉ်အိဉ်ဒ် \$2 million ယဉ်ယဉ်ဒီးအါဒ် တကုဉ်မုတစ်ဖိတစ်လဲလဲယီသုဉ်တဖဉ်လီလီ.

"တစ်ကူဉ်လဲလဲမံကံလါခံခီယံပတီ တစ်ကြီးဒ်အိဉ်ထီဉ်အိဉ်လီလီ - တမုလါကီအံဉ်စုလးကဘဉ်ဆုဉ်လီလီစုတစ်ဖိတစ်လဲလဲဆူကီချာဘဉ်, မုမုတခီကီပယီလီကဘဉ်ဆုဉ်အါထီဉ် တစ်ဖိတစ်လဲလဲဆူကီချာတခီလီလီ." မိဉ်သီထီဉ်ဝဲဒ်နုဉ် လီလီ.

တစ်သုဉ်တစ်ဖျးအဂီအဘါအါ

တစ်မံသကီးတစ်လါတစ်သုဉ်တစ်ဖျးသနုဉ် လါထံကီခံဘုဉ်အဘဉ်စုဘဉ် အဂီအဘါဆူဉ်, ဒီးဘဉ်တစ်မံဂါမံကျီလဲအီလီဖီတစ်မံသကီးတစ်အိဉ်လဲလဲအနုဉ်ခံဆဲးဘျဉ်လီလီ. ကီအံဉ်စုလးဟုဉ်တစ်သုဉ်တစ်ဖျးတစ်သီဉ်လီ နုဉ်လဲလဲအနုဉ်ခံဆဲးဘျဉ် ဒီးခီဖီတစ်အံဉ်ကွဉ်လါကီပယီလီ လဲလဲမံလဲလဲတစ်ဆူကီအံဉ်စုလး ၁၁ လါလီလီ. လါတနုဉ်အတီပုဉ် ကွဉ်မံလဲလဲတစ်လါတီပုဉ်တသီ ဝဲဒီးစံဉ်လီမံတစ်လါစံဉ်ပုဉ်ယံသီ, ဒ်သီးဒီးတစ်အိဉ်သးလါခိဉ်ဒ်သုဉ် ဒီးတစ်မံသကီးတစ် တစ်လီတဖဉ်လီလီ. တစ်တံကျီတဖဉ်အိဉ်အကလုဉ်ကလုဉ်, စးထီဉ်လါတစ်သုဉ်တစ်လါဒီးလါပုဉ် greenhouses ဆူတစ်ဘုဉ်ဆဉ်ဖိကီဖိအလီတဖဉ်လီလီ.

တစ်သုဉ်တစ်ဖျးမုထးဘျးစဲတခါလီလီ. နမုမံဆူဉ်ထီဉ်ထးကွဉ်တခါ, ဘဉ်ဆဉ်ထးကွဉ်လါအဂါနမုမံတမံလဲလဲထီဉ်ဘဉ်ဒီး နတနုဉ်ကဒါတစ်နုဉ်ဘျးလါအဂါဘဉ်.

- Daniel Zonshine, အံဉ်စုလးအမိဉ်သီ

ကွဉ်တဂါစုဉ်စုဉ်မံလဲလဲ ဒီးယုဉ်ညါအတစ်တံကျီလဲလဲ ယုဉ်ဒီးအဝဲသုဉ်တစ်မံလါတစ်ရဲဉ်တစ်ကျီလဲလဲအပုဉ်လီလီ. လါအဝဲသုဉ်အတစ်မံအဂီ တစ်ဟုဉ်အီအဘျးအလဲ, အါနုဉ်ဒ်တစ်ဘျးတစ်လဲလဲလါတစ်ဟုဉ်လါကီပယီလီအပတီဒ် လီလီ. မံဝဲဒ်နုဉ် ၁၁ လါဝဲလဲလီလီ, ကွဉ်တဖဉ် တစ်သုဉ်တစ်ဖျးလါခီတနုဉ်ညါအတီပုဉ်မံဝဲသုဉ်လီလီ. စးထီဉ်လါတစ်ပံလီလဲလဲတစ်ရဲဉ်တစ်ကျီလဲ, တစ်ကတံကတီသးလါတစ်သုဉ်လီလီလဲလဲတစ်အဂီ, တစ်ကူးတစ်, ကူးတစ်ကတီဝဲလဲလဲအလီ ခံတစ်မံလါကဘဉ်မံတဖဉ်လီလီ.

Mr Zonshine စံးဝဲ, တစ်အရူဒိဉ်ကတစ်မု ကွဉ်တဖဉ်နုဉ်ဘဉ်တစ်လဲလဲခီဖီလါ စုတစ်မံတပတီ, အဝဲသုဉ်ဖိဉ်ဘဉ်သုဉ်စဲးဖိကဟုဉ်တစ်ပီးတစ်လီ, ဒီးမံလဲလဲတစ်လါအံဉ်စုလးပုဉ်သုဉ်တစ်ဖျးတစ် အတစ်ထံဉ်တစ်ဆိမိဉ်, ဒီးအတစ်မံကျီတဖဉ်လီလီ. မုလါတစ်သုဉ်တစ်ဖျး မုတစ်အရူဒိဉ်လါကီပယီလီအမုမုကျီလဲလဲကွဉ်ဂီအယံ ကွဉ်တဖဉ်တုဉ်မုအမံလဲ တစ်ဝဲဒ်ဒီး ကဟံကုဉ်ဆူကီပယီလီ ဒီး

သူအိပ်ကုတင်သုညါလအမလီနီဝဲ, တိလဲဒီဖျိဒီးတိသုတိဘဉ်လဘဉ် ဃးတိသုညတိဖျိန့လီလီ.

"ပကျဲးစးဟဲစိန့တိလဲဒီဖျိဝဲအံလ ဆူပုတဝါပတီ မတမာ ပုအကရူ ဒိသိးကဘဉ်ဘျးဘဉ်ဖျိ, တမာထဲလအီတဒီအဂီဘဉ်." အဝဲဒဉ်စံးဒီး.

Mashav လအမာအံစရုလးကရတခါလ ထံဂုကီဂတိလဲထီလဲထီ ဒီးတိမလသကိးတိအဂီ, ဟဲစိစုကိးပုသုပုဘဉ်ဆူကီပယီ ဒီးဟုဉ်ဆကတီဖျိကိတိသိလိ ဒိအမာဘဉ်ထွဲတိသုညတိဖျိ, တိရဲဉ်သဲကတီထံနီ, ဒီးကသံဉ်ကသိတဖျိလီလီ.

"တိသုညတိဖျိမာထးကွီဘျးစဲတခါလီ. ဒီဖျိမလဆူထီထးကွီတကွီအယိ, နတမလန့တိအစာလအဂုဘဉ်, မတမာလအမလဂုထီထးကွီဘျးစဲတခါဘဉ်န့လီ. တိအံလံးတိဘဉ်ဃး တိယုသုညါအါထီဘဉ်ဃးတိသုညတိဖျိအဂီ, တိမလန့စဲဖိကဟဉ်အပီးအလီ ဒီးကျိစုတခါဆီထွဲ, ပုမလစံဖိမလန့တိဂုတိကျိဘဉ်ဃးတိ သုညတိဖျိအဂီ, ဒီးတိသုညလီလီလီတဖျိလီ. တိမလသန့အဂုလအလုအပုအိဉ်ဒိမာ, တိဒုးအိဉ်ထီ တိထုးထီတိဖိတိလဲတိမလလီ, တိဝဲအံလဒုးအိဉ်ထီတိမလအါခါလ ကမုဂါအဂီ လအဆဲးလုအိဉ်အသးသမူ လတိသုညတိဖျိတသုဘဉ်တဖျိ, ဒီးဒုးအိဉ်ထီတိလုတိပုအါထီ လထံကီအပုလီလီ.

"ဖဲနကွီတိဆူညါ, နကထံဘဉ်တိသုညတိဖျိတိမလဒဲးလဲထီလဲထီ ပုကညီလကမလတိသုညတိဖျိတိလိ ဘဉ်ဒီးစု, မာလတိမလတိလအဲဖိကဟဉ်အါထီအယိလီ. အယိဒီး, နကဘဉ်ယုန့တိအစာ မတမာ တိဖဲးအိဉ်မလအိဉ်အကျဲလကမုဂါအဂီ, လအဆဲးမလတိသုညတိဖျိတိမလ တသုလအဘဉ်တဖျိအဂီလီ." မိဉ်သီဂျဲးပုဝဲ, ဒီး တဲအါထီဒီးဝဲလ တိဘျါလကပာတိမလအဂီကလိဝဲ, ဒီးဖျါလတိကဆိတိဖိတိလဲ လတိထုးထီအဂီကဘဉ်အိဉ်, ဒီးတိခဲခါအံမာတိလိလအဒုးကဲထီ ပျဲထးကွီဘျးစဲန့လီလီ.

Netafim, အံစရုလးဒီပနံလအစးထီတုဆိ တိဟုဉ်ထံလအလီလီ ဒီးတိဟုဉ်ထံလအဆဲးကိဖိတိပီးတိလီ လတိသုညတိဖျိအဂီ, ယုဒီး Metzerplas, ဒီပနံလအတုလီလီ တိဟုဉ်ထံလအဆဲးကိဖိတိပီးတိလီ, အခဲအံလဟူးဝဲမလတိလကီပယီအပု လီလီအိဉ်တိလအလီဒိကီစဲလီ. ဒီဖျိဒီပနံသုညတဖျိအံ ဒီးကမုဂါသန့ တိမလသကိးတိသန့, ကီအံစရုလးဆူန့ဝဲအတိသုတိဘဉ် ဒီးတိကူတိဆဲး, လီလီအိဉ်တိလအဘဉ်ထွဲတိ လဲထီလဲထီလတိယုထီအလီ, ဒိသိးကဆိထွဲကီပယီအတိကျဲးစးလကမလဂုထီ အတိသုညတိဖျိတိ ဖျိသန့န့လီ. မိဉ်သီတဲအါထီဒီးဝဲလ တိရဲဉ်တိကျဲးစိဒီးဆဲးမလအသးဘဉ်မာ လကမလစာကီပယီမလဂု ထီ တိထုးထီကျိန့ထံဒီဖျိတိစူးကါ အံစရုလး အတိမလကျဲးစိကပုလီန့လီလီ.

ဆဲးမလဒဲးတိလ တိအိဉ်သးသဘဉ်ဘုဉ်အပုအိဉ်လံာ်

ဖဲလိစဲးပထုဘဉ်, ယုရပုဘျိဒိကမံးတံဘဉ်ဃး ထံဂုကီဂတိကူလဲမလက သုးယံသုးနီဝဲအတိဟဲအိဉ်သကိးကီပယီ မာလထံဂုကီသး ဒီးပုကညီခွဲးယံတိအိဉ်သး လထံလီကီပုခဲအံလအယိလီ. ဖဲတိသံကွီအီဘဉ်ဃး တိမလအသးဘဉ်ထွဲဒီးအံစရုလး အပုဘျါန့စုအတိန့န့အိဉ် အိဉ်တမံမလဒဲးခါ, မိဉ်သီစဲးဝဲလ အဝဲဒဉ်တဒုးဘျးစဲမာကျိဝဲလကွဲအတိရလိ ဒီးတိမလအသးလရါခါကီန့ဘဉ်.

"ယကနီဖးတိဂုလအခါ. အဆိကတဂါတခါ, ပဘဉ်ယိတိအိဉ်သးလရါခါအဂီ. ဒိထံဂုကီဂပုတဝါကရဖိအဂုတဖျိအသိး, ပဘဉ်ယိလီလီ.

"ပကတိယုတိစုဆူဒိတကးလအမလသးဖဲန့, ဒီးမာလိလအဆဲးမလအသးလအဘဉ်, ဒီးပဆာထံတိဘျါဂါအကျဲလအမာအုဉ်လီလီ.

"သန့ကု, ဘဉ်ထွဲဒီး IPA အဂီ, တိအံလီပဂါပဂါကျဲးစိလဲ ဒီးဘဉ်တိမလထွဲအီလဲလီ. အခဲအံလပတိဂါ တအိဉ်နီတမံလအ ပကဘဉ်ဆိမိဉ်လီလီလအဂါဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်, ယကျဲးစးဟဲတိအဆာလ မာကျိဝဲလကွဲအတိရလိ ဒီးတိအိဉ်သးလအမလအသးလရါခါကီန့လီလီ. လအဆကတီခဲအံလ, ပတဒုးဘျးစဲတိဂါခဲမံလအံလဘဉ်." အဝဲဒဉ်စံးဝဲလီလီ.

The Myanmar Times ဆေးသံကွင်းအီး၊ လာတီထီဒုဒ်ဒါဒီး တ်မးသးသဘံဘုတဖုအကျ၊ မ်ထံကီကဘာလဲဆူညါ ဒ်လဲဒ်အဂ်လီ။

"အခဲအံ၊ ပတဲတဲဒါနီဒီး မ်ကျီဝဲကွာအဂ်လံ။ ဖဲပတဲတဲဘုသးထံဂုကီကအမံကွာတဲအါ၊ ပတဲတဲဘုသးတဲတဲ မံမံလဲ အမးသးလဲမံမံတနံလီ။ တ်ဂ်မံအဘုထွဲဒီး ပုလဲထံဂုကီသး ဒီးမိသီမိလဲလီ။ ဘုဆုလဲပုမး စံဖဲအတဲအိမုကီးနဲဒီးအဂီ၊ လဲပုလဲအိလဲလာတီထီဒုဒ်ဒါဟီကဝီအချာသုတဖုအဂီ၊ တ်အိမုလဲဒ်တဲဒ်ညီနီအ သးလီ။ တ်ထီဒုဒ်ဒါအံတကလုအံအသဟီ တ်တတဲဘုခိဘုအီ တဘျီယီဘု။

"ဖဲပတဲတဲဘုသး တ်အသနုလဲဘုထွဲ ဒ်အမံတမံတဲဟဲအဂ်အသးတဖု၊ တ်ကီတဲခဲအိထီသုသုတဘျီ ယီလီ။ ဖဲပတဲတဲဘုသးတဲဂ်လဲအဂီ တ်သုတဲဖျးအဂ်အသးအါ၊ တ်ဆဲကတီကယံဝဲလဲ တ်အသဟီကအိဝဲ လီ။ အသိဒီး၊ ယဆိမိလဲလာတဲလဲအမးသး အသဟီတဲအိတဘျီယီလဲ မ်ကျီဝဲကွာ အမိခိဖဲအံဘု။

"မံလဲယတဲဒ်နုအသိဒီး၊ ဖဲတဲကစီဟုထီလဲထံဂုကီကအတဲကစီ ဒ်လဲမံမံတနံအါ၊ တကဲတဲမးတဲလဲတဲ ကဒုအိအါထီ တ်ဆဲတဲပုအါဘု။ တကဲတဲမးတဲလဲ ကမးဂုထီထံကီအမံဘု။ မ်တဲတဲမံမံလဲ ပဒ်ကဘု ကွာဆဲကမိဝဲ ဒ်သးကဒုနုလဲ၊ တ်ကီတဲခဲအိသနုက ကီပယီကမံဒ်ဒ်ကီပယီလီ။ ပမံတဲလဲတဲကတီလဲအဂီ တါ၊ ပတဘုပျဲတဲထီဒုဒ်ဒါလဲအမးသး တဲပုလဲပမံမံတဲ မုတမံ ကီပယီမံတဲမနုလဲနုဘု။" မိသီတဲကျီတဲ ဝဲလီ။

<https://www.mmtimes.com/news/myanmar-taps-israeli-expertise-agriculture.html>

ကွီတဲပုလဲလီစု နုနုအိကီပယီအမံကျီဝဲကွာ

The Myanmar Times 06 Oct 2017

ကွီတဲပုနုတဲမးဒီး ပုလဲလီစုတဖု ပ်ဖျဲအတဲနုနုအိအလဲအပု လဲကီပယီအမံကျီဝဲကွာအဂ်အါ ဒီးဆူ ညါတဲဒ်ထီထီနုလီ။

ဖဲအပုကွာ Myanmar Insight 2017 တ်ထံလိာတဲသကီးအမုး တ်မးဖဲဘီကီး၊ ကွီတဲဒီးကီပယီခိနုလဲ အဒ်အ ထီထံလိာတဲသကီးတဲဒီးပနံတဲမးဖဲဒီး ပုလဲလီစုလဲအါတဖု ဒ်သးကနီခိလိာတဲထံဘုသး တ်မံလဲလာတဲ ဘုနုစုလဲကီပယီပုအဂ်လီ။

တ်ထံလိာတဲသကီးအမုးအံ ဘုတဲရဲကျဲအီလဲကွီတဲမိသီဝဲဒါဒီးတဲကွာ၊ ဒ်သးတဲကသုထီပုဘုစဲလဲ ကွီ တဲဒီးပယီပုလဲလီစုတဖုအဘုစဲ ဒီးတဲဒုထံလိာယုနုအကွာလဲအဝဲသုအဂီလီ။

လဲအတဲကတီတဲတဲဂ်မံပုအပု၊ ထံဂုကီကတီခိခဲတဲကွာ Virasak Footrakul စံလီတဲဝဲလဲ ကီကွီတဲ ဒီးကီပယီအိဒီးတဲရဲလဲလဲအဂုမး ဒီးအဝဲသုပနံတဲမးဖဲတဖုစုကီး နုနုအိလိာသးလီ။ အဝဲဒ်စံစုကီးဝဲလဲ၊ ကွီတဲပုလဲလီစုတဖု သုညါစုကီးဝဲလဲမံကျီဝဲကွာအတဲအိသးလဲကီပယီ မ်တဲလဲအဂုနုလီ။

Virasak, လဲအမံအပုကွာမိသီလဲကီပယီ၊ ပ်ဖျဲဝဲလဲပုလဲလဲကီပယီ အိဒီးတဲထံတဲဟဲသးလဲအဂု လဲကွီတဲ အတဲမံလဲအမိခိလီ။

ကီကွီတဲ-ကီပယီအတဲရဲလိာ အဂ်အါဆူထီဖဲအပုကွာနုအတီပုလီ။ တ်စဲဘုအိလဲတဲတဲကျဲအါ၊ တ်မးသကီးကဒဲကဒဲ လဲထံကီခဲဘုအဘုစဲ မုတမံ လဲဟီကဝီတဲမးသကီးတဲအတဲကွီဖိခိလီ။

ကီပယီခဲစးကရူ ဘုတဲတဲခိရဲမဲအီလဲ တ်ကွာလဲမးကဲတဲခိခဲတဲကွာ၊ အိသု၊ ယုဒီးပဒ်ခိနုအိဒ် အဂုတဖုလီ။

<https://www.mmtimes.com/news/thai-investors-are-confident-myanmars-economy.html>

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကိတိာ် ကျဲးစးမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဒိသဒၢပုၤသ့ၣ်သးပုၤ

The Myanmar Times 27 Sep 2017

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကိတိာ် ကစးထီၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုတခါ လၢတၢ်ကဒိသဒၢပုၤသ့ၣ်သးပုၤအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, လၢအပုၤယုာ်တၢ်ဂ့ၤဘၣ်သး ထံဖိကိာ်ဖိသးပုၤလၢတၢ်ပာ်တၢ်အဝဲသ့ၣ် ဒီးပုၤဂ့ၤဝီတၢ်ဂ့ၤကိတဖၣ်, ဖဲဘျီၣ်ဒိၣ်အတၢ်ထံၣ်လိာ်ညီၣ်န့ၣ်လၢခံတၢ်ဘျီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝဲအံၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအခိၣ်ထံးတခါလၢတၢ်တူၤလိာ်အီၤ, ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဖးဒိၣ်အဒုတခါလၢ တၢ်ကဒိသဒၢပုၤသ့ၣ်သးပုၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုဝဲအံၤ တၢ်တိာ်ဟံၤလၢကမၤလၢပုၤ ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်သဲးအတၢ်ကိာ်လၢအိၣ်ဟံၤ ဒ်သီးတၢ်ကဒိသဒၢ ပုၤသ့ၣ်သးပုၤဂ့ၤဝီတၢ်အဂီၢ်လီၤ. ကိာ်ပယီၤပုၤသးပုၤထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ Myanmar Ageing Law, လၢဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်လၢသဲးဘျီၣ်ဒိၣ်လၢထးတတီၤ ဖဲအပူၤကွံာ်တနံၣ်လၢခံၣ်စ့ဘၣ် မ့ၢ်ခိၣ်ခါဖးဒိၣ်တခါလၢ ကမၤလၢထီၣ်ပုၤဝီတၢ်မုၢ်လၢကွံာ်စံးအံၤန့ၣ်လီၤ.

ကိတိာ်ကတီၤဟံၤလံၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီသီစံး လၢအလဲၤဒီဖျိတၢ်လံၤတၢ်သမံသမိးတဘျုးပတီၢ်, ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီသီစံးဝဲအံၤ တယံာ်ဘၣ်တၢ်ကထုးဖျါတဲသကိးအီၤလၢဘျီၣ်ဒိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိအပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ပာ်အရူဒိၣ်ပုၤသ့ၣ်သးပုၤအခွဲးအယာ်အယီၤ အပူၤကွံာ်တလၢကိာ်စၢ်ဖျိပဒိၣ် ဟ့ၣ်လီၤမူဒါဆူ ဒီကလုာ်ပုၤသးပုၤထီၣ်ကမံးတံာ် National Ageing Committee လၢကကွံာ်ဆိကမိၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၤဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ကမံးတံာ်အိၣ်ဖျိတဲသကိးတၢ်ဂ့ၤဝဲအံၤလီၤခံ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကိတိာ် ကဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူၣ်ဆူပီၣ်ရီခိၣ်ကျိၣ်ဝဲဒၢ ဒီးကိတိာ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢလီၤခံကတၢ်, အဝဲသ့ၣ်ကဆူၣ်ဆူတဲသကိးတၢ်ဂ့ၤ ဒ်သီးတၢ်ကဒုးကဲထီၣ်ဆူတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဖဲညီၣ်န့ၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိယုာ်တၢ်ဘျီၣ်ခဲကၢာ်န့ၣ်လီၤ. အူအိၣ်ကီၤမိ, လၢအမ့ၢ်ပုၤန့ၣ်တၢ်လၢ ပုၤဂ့ၤဝီတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲၤကျိၣ် စံးဘၣ် Myanmar Times တၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘျီၣ်ဒိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိ ကစးထီၣ်ကဒီးဖဲလၢအိးထီၣ် ဘၣ် ၁၇ သီလီၤ.

"ကိလၢပကတဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒုတၢ်ကစးထီၣ်မၤထွဲအီၤအခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.အတၢ်တိာ်ဟံၤမုၢ်လၢ ကဒိသဒၢပုၤသ့ၣ်သးပုၤအခွဲးအယာ်လီၤ. ပကကျဲးစးပာ်ဂၢ်ဟံၤကျဲၤ တဆိဖဲအဆိလီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ ကဘျီၣ်တၢ်ဂ့ၤဝဲအံၤ ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ တၢ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒု, ပုၤသးပုၤထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ပုၤသးပုၤထီၣ်အဖိလံစံာ် ဒီးတၢ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢပုၤနီၤဂီၢ်လၢအပုၤထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် လီၤ, အဂီၢ် ဒီးကံထၢာ်ဟ့ၣ်ထံၣ်စံး, လၢအမ့ၢ်ပုၤဆူတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ Help Age International Myanmar, ထံၣ်လိာ်ကကွံာ်လၢအဆိၣ်ထွဲပုၤသ့ၣ်သးပုၤ, စံးဝဲလီၤ.

"လၢပဒိၣ်ထီၣ်သီအတၢ်ပာ်ဖိလၢ ပမၤကဲထီၣ်တၢ်တဘျုးမံၤလၢ ပုၤသ့ၣ်သးပုၤအဂီၢ်လီၤ. ဖိလံစံာ်ဘၣ်သးပုၤသးပုၤထီၣ် တၢ်ကထုးထီၣ်ဟံၤလီၤတဘျုးလၢနံၣ်ကတၢ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်အရူဒိၣ်ကတၢ်မုၢ် တၢ်ကဘၣ်ဟံၤလီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကဘျီၣ်တၢ်ဂ့ၤဝဲအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်ရဲၣ်ပုၤဝဲလီၤ. တၢ်စးထီၣ်ကွဲးဟံၤလီၤ ပုၤသးပုၤထီၣ်ဖိလံစံာ်စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၆ ဒီးတိာ်ဟံၤဝဲလၢကဟ့ၣ်ပုၤသးပုၤတၢ်ဟံၤန့ၣ်အလၢအလီၤ, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကွံာ်ထွဲ, ဒီးခိၣ်ယၢတၢ် အိၣ်သးလၢအပူၤဖျး လၢပုၤသ့ၣ်သးပုၤအဂီၢ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၄ လံၤလံၤ, ကိာ်ပဒိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ကိာ်စံာ်ပတီၢ်တၢ်ဒိသဒၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤသ့ၣ်သးပုၤအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကိတိာ် ဟ့ၣ်နီၤလီၤလံၤပုၤဂ့ၤဝီတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤစု လၢထံဖိကိာ်ဖိပုၤသးပုၤအဂီၢ် သၢလိတဘျီ, ပုၤသးပုၤလၢအနံၣ် ၉၀ ဆူဖိခိၣ်, စးထီၣ်လၢအုၣ် ၂၀၁၇ လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤစုတလၢ ၁၀,၀၀၀ ကွဲးလီၤ. ကိာ်ပဒိၣ်ဟံၤလီၤဆိစုဘးကွဲး ၄၂၀ ကကွံာ်ကွဲးလၢ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤစုအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်လီၤ.

ဒီကော်ပယ်ပုဒ်သုံးပုံထိုင်တိုက်သိပ်တိုက်သိပ်အသိ၊ ပုဒ်တဂလ်လ်လ်အကွဲတလီၤ မုတမုတကန့်ဃုာ် ပုဒ်သုဉ်ခသးပုဒ်အတိခွဲး တိုက်ယာ်နုဉ်ဒီး၊ အဝဲသုဉ်ကဘဉ်တိုက်စံဉ်ညီဉ်လီၤဃိာ်ပုဒ် တုၤလၢခံနံဉ်၊ မုတမု တိုက်ကအိဉ်လီၤအိၤစးထီဉ် ၁၀၀,၀၀၀ ကွဲးတုၤ ၁ ကကွဲးလီၤ. တိုက်သိပ်တိုက်သိပ်ပနီဉ်ပုဒ် ပုဒ်သုဉ်ခသးပုဒ်မုပုဒ်လၢသးနံဉ် ၆၀ ဒီးဆူဖီခိဉ်သုဉ် တဖဉ်လီၤ.

တိုက်တယာ်ဝဲအခဲအံၤ ပုဒ်သုဉ်ခသးပုဒ်အနီၤဂီၢ်ကအိဉ်ပဲ ၄.၇၅ ကကွဲး၊ ဒီးမုထံကီၢ်အပုဒ်နီၤဂီၢ် ၉.၀၆ မျးကယၤလီၤ. UN Population Fund's (UNFPA) တယာ်ဝဲကော်ပယ်အပုဒ်သုဉ်ခသးပုဒ်အနီၤဂီၢ်ကအိဉ်ထီဉ် ၁၅ မျးကယၤပဲ ၂၀၃၀, ဒီးကအိဉ်ထီဉ်ကဒီးပဲ ၂၅ မျးကယၤပဲ ၂၀၅၀ လီၤ.

လၢကော်ပယ်အပုဒ် ပုဒ်တဂလ်လၢ ၁၁ ဂၤအကျိ တိုက်ပာ်အိၤဒ်ပုဒ်သးပုဒ်တဂလ်အသိးလီၤ.

<https://www.mmtimes.com/news/welfare-ministry-pushes-better-protection-elderly.html>

တိုက်မုာ်တိုက်ခုဉ်ဒီး တိုက်ယူလိာ်ဖိးလိာ်ကုၤ

ကော်ပဒိဉ်စံး, တိုက်မုာ်တိုက်ခုဉ်တိုက်မၤကျဲ မုာ်ကျဲလၢအလဲအညါ

Myanmar Times 16 Oct 2017

တိုက်ကီၢ်တိုက်ခဲမုအိဉ်ဒုဉ်လဲာ်လၢ တိုက်မၤန့ၢ်ကလုာ်ဒုဉ်ခဲလၢာ် ကတဲသကိးတိုက်လၢစီၤနီၤခိဉ်ဘဉ်ဆဉ်, ကော်ပဒိဉ်တတိုက်ဂျူအသးလၢ တိုက်ပိာ်တိုက်မုာ်တိုက်ခုဉ်အကျဲဘဉ်, ထံကီၢ်ပုဒ်ကုဉ်လိာ်တိုက် အိဉ်ခိဉ်ဆါစူးကွဲးစံးပဲ မုာ်ဒီးအနံၤ, ဖဲတိုက်မၤသုဉ်နီဉ် ထီဉ်တိုက်ဆဲးစုမုာ်ကျဲၢ် ထံကီၢ်ဒီဘဉ်တိုက်ပတုာ်တိုက်ဒုးတိုက်ခဲအတိအာဉ်လီၤ Nationwide Ceasefire Agreement (NCA) ပုဒ်ထီဉ်ခံနံဉ်တနံဉ်န့ဉ် လီၤ.

"တိုက်ဆဲးစုမုာ်ကျဲၢ် ပုဒ်ထီဉ်ခံနံဉ်တနံဉ်လီၤ. တိုက်ဂုာ်တိုက်ကျိၤတအိဉ်နီတမံၤလၢ တိုက်ကဘဉ်ဂုၤခံဘဉ်. ပကဆဲးလဲၤဆူညါလီၤ. ဖဲအဆၢကတီၢ်ဝဲအံၤ, ပမုာ်ဘဉ်ကွဲးဆါမဲာ် တိုက်ကီၢ်တိုက်ခဲ ဒီးတိုက်ကွဲးဆါညါအကလုာ်ကလုာ်, ပကဘဉ်မၤစၢၤလိာ်ပသးလီၤ." အဝဲဒုဉ်စံးပဲ ဖဲအကတီၢ်လီၤတိုက်အခါလီၤ.

အဝဲဒုဉ်စံးပဲ, ဒီကလုာ်ဒုဉ်မိဉ်ကရုဉ်စံးကရုဉ်စံး National League for Democracy (NLD) ပာ်တံဉ်, လၢအဟံးထီဉ်ဖီဉ်ပဒိဉ်တိုက်မၤ ဖဲအမၤနၢၤတိုက်လၢ ၂၀၁၅ တိုက်ယူထၢဝံၤအလီၢ်ခံ, န့ၢ်သါဘဉ်တိုက်မုာ် တိုက်ခုဉ်တိုက်မၤကျဲ လၢဘဉ်တိုက်စးထီဉ်အိၤလၢ အပုဒ်ကွဲးကီၢ်ခိဉ်အူသု စုဉ်အစီၤ, လၢအိဉ်သုဉ်လီၤအသးလၢ NCA တိုက်အာဉ်လီၤအဖီခိဉ် လီၤ.

"ပတိုက်မုာ်လိာ်ခိဉ်သုဉ်မုာ်ဝဲ လၢပကမၤထွဲပပုဒ်ကမုာ်အတိမံၤ လၢ အဆၢမုာ်လိာ်တိုက်မုာ်တိုက်ခုဉ် ဒီးဒီကလုာ်တိုက်ယူလိာ်ဖိးလိာ်ကအိဉ်

ထီဉ်ကုၤ, လၢအနံဉ်တဖဉ်လီၤ." အိဉ်ခိဉ်ဆါစူးကွဲးစံးပဲလီၤ.

သုးရိဉ်မဲခိဉ် သုးခိဉ်ကျိမုအိဉ်လီၤ, လၢအိဉ်ဒီးတိုက်စိကမီၤလၢာ်တူာ်လၢ သုးမုာ်ခိဉ်ဖီခိဉ် ဒီးထံကီၢ်တိုက်ဘဉ်တိုက်ဘၢကရၢ အဖီခိဉ်, ဆိဉ်လီၤအသးလၢကမၤသကိးတိုက်ဒီးကမုာ်ပဒိဉ် လၢတိုက်မုာ်တိုက်ခုဉ်အတိမၤအဂီၢ်လီၤ.

"ဒီဖျိမၤထွဲတိုက်မၤလၢပကြၢးမၤ မုတမုတိုက်မၤလၢပမၤသု လၢတိုက်ပာ်ဖျိလၢ NCA အတိအာဉ်လီၤပုဒ်တဆိဖဲအဆိ, ပကမၤန့ၢ် တိုက်မုာ်တိုက်ခုဉ်အသုအသု, ဒီးလၢတိုက်ဝဲအံၤအဂီၢ် သုးမုာ်ခိဉ်အိဉ်ကတီၢ်အသးလၢ ကမၤသကိးတိုက်လၢတိုက်သုဉ်အိဉ်သးအိဉ်န့ဉ် လီၤ." အဝဲဒုဉ်စံးပဲ.

NCA အတိအကျလီၤ ဘၣ်တၢ်ဆဲးစုမုၢ်ကျါအိၤလၢ ကီၢ်ပဒိၣ်ဒီးကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤဃီးဖု ဖဲလါအီးထီၣ်ဘၣ် ၁၅, ၂၀၁၅ န့ၣ်လီၤ. အပူၤကွၢ်ကီၢ်ခိၣ်လီၤလံၤ အူသ့စ့ၤ, ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကီၢ်ကးကရၢ United Nationalities Federal Council (UNFC) ကရၢဖိ ဒီးကလံးသိၣ်မ့ၤကရၢ Northern Alliance ကရၢဖိတဖၣ်, တၢ်ကွဲမုၢ်အိၤလၢတၢ်မၤလၢကဝီၤအမူးဘၣ်ဆၣ် အဝဲဒုၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဘၣ်.

တၢ်ပာ်အာပာ်သီ NCA အိၣ်ဝဲ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ တၢ်ကွဲမုၢ်အိၤလၢသ့အိၣ်ဝဲစုၢ်ကီးလီၤ, အိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်စံးဝဲလီၤ.

လၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အကျါလၢတၢ်မၤန့ၣ်ဝဲမ့ၢ်, လၢ NCA ကရၢဆဲးစုမုၢ်ကျါဟီၣ်ကဝီၤအကျါ တၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါလီၤစ့ၤဝဲ, ဒီးအဝဲသ့ပုၤဂ့ၢ်မုၢ်ကျါဝဲၤကွၢ်အတၢ်အိၣ်သး ဟံၣ်ဝဲထီၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ, အဝဲဒုၣ်စံး.

အဝဲဒုၣ်ယၢၤထီၣ်စုၢ်ကီး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်အိၣ်ဖီၣ်ခံၤလၢ NLD တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲပဒိၣ်မၤကဲထီၣ်ဝဲ, ဒီးအခဲအံၤကတိၢ်ကတီၤအသးလၢကမၤဝဲသၢခါတခါကဒီးလီၤ.

လၢပုၤလီၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖီၣ်သၢဘျီတဘျီအပူၤ, တၢ်ကဆဲးတၢ်ပီၣ်ဒီးဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျုးလၢ တၢ်ကသုၣ်ထီၣ်ဖဲဒရဲၣ်အကျါအကွၢ်, ဒီးလၢ ၂၀၁၈ ခဲကၢ် တၢ်ကမၤဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖီၣ်ခံၤဘျီကဒီး, အဂ့ၢ် အဝဲဒုၣ်စံးဝဲလီၤ.

"လၢပုၤလီၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖီၣ်သၢဘျီတဘျီခဲကၢ်, ယအိၣ်ဒီးသဆၣ်ထီၣ်ပုၤဟံၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖီၣ်တဖၣ် လၢကအိၣ်ဒီးတၢ် ဟံၣ်လီၤသးလၢ ကမၤဝဲၤက့ၤ တၢ်သုၣ်ထီၣ်ဖဲဒရဲၣ်အကျါအကွၢ် ဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျုးန့ၣ်လီၤ. တုၤမုၢ်တၢ်ဟံၣ်လီၤတၢ်ဘျုးတဖၣ် ဝံၤဒီး, ပကဆဲးတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဆူးကတံၢ်န့ၣ်လီၤ." ဣအိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်, စံးဝဲလီၤ.

"မုၢ်လၢပဒိၣ်လၢတၢ်အိၣ်သးတခါဃီအဃီဒီး, ပမုၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်နီၤပဂီၢ် ဒီးတၢ်နီၤန့ၣ်လီၤသးဒီး, ပကတုၤဝဲပတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အဖီတၢ် လၢခံကတၢ်န့ၣ်လီၤ." အဝဲဒုၣ်စံး.

သုးခိၣ်ကျါစိ မုအိၣ်လီၤ သဆၣ်ထီၣ်ကရူၢ်တဆဲးဒီး NCA တၢ်အာၣ်လီၤတဖၣ် ဒ်သီးကဆဲးစုမုၢ်ကျါတၢ်အာၣ်လီၤအံၤ န့ၣ်လီၤ.

"အဆိကတၢ်တခါ, NCA မုၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်ကတၢ် လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်မၤကျဲအဂီၢ် လၢအလိၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူလၢပထံပကီၢ်အဂီၢ်လီၤ. ခံၤတခါ, တၢ်မၤထွဲ NCA တၢ်အာၣ်လီၤမုတအိၣ်, မုတမုၢ် တၢ်ပတုၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးမုတအိၣ်, တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်မၤကျဲအဂီၢ်တၢ်အုၣ်ကီၤတအိၣ်ဘၣ်, ဒီးတၢ်အိၣ်သးကက့ၤကဒါက့ၤဆူ စုကဝဲၤတၢ်ထီၣ်ဒုၣ် ဒါန့ၣ်လီၤ.

သၢခါတခါ, NCA တၢ်အာၣ်လီၤ, တၢ်တကွဲးဟံၣ်လီၤအိၣ်ထဲလၢပုၤတဂၤ, မုတမုၢ် တၢ်ကရၢကရိတဖုဇီၤဘၣ်, မုမုၢ်တခါဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်လၢ ခၢၣ်စးလၢပဒိၣ်, ကီၢ်သုးမုၢ်ဒိၣ်, ဒီးကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤကရၢခဲလၢာ်တဖၣ်လီၤ." အဝဲဒုၣ်စံး.

အါန့ၣ်အန့ၣ်, လၢကီၢ်ပယီၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်မၤကျဲ အတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအပူၤ, တၢ်တဲသကိးတၢ်ဒီးကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စု ကဝဲၤကရူၢ်အယံာ်အထၢ တကဲထီၣ်နီတဘျီဘၣ်, ကဲထီၣ်အခါဖဲလၢတၢ်ဆဲး NCA တၢ်အာၣ်လီၤဝံၤအလီၤခံလီၤ, အဂ့ၢ် သုးခိၣ်ကျါစိမုအိၣ်လီၤ, စံးဝဲလီၤ.

NCA တၢ်အာၣ်လီၤတၢ်ကွဲးအိၣ် ဒ်အလီၤပလိာ်ဒီးပုၤအါဂၤအတၢ်အာၣ်လီၤထွဲ ဒီးတၢ်ပာ်ဃုာ်လၢဒံၣ်မိၣ်ကရူၢ်စံၣ်ကျဲ အသီးန့ၣ်လီၤ, သုးခိၣ်ကျါစိစံးဝဲလီၤ.

သုးခိၣ်ကျါစိမုအိၣ်လီၤဟ့ၣ်ပလီၤဝဲ, ကရူၢ်လၢတကန့ၣ်ဃုာ်ကဆဲးလီၤ NCA အတၢ်အာၣ်လီၤတဖၣ်, တၢ်ကဟံၣ်အိၣ်ဒ်ပုၤလၢအတၢ်အိၣ်ဒီးကမုၢ်အတၢ်ဘၣ်ဘျုးန့ၣ်လီၤ.

ကော်စာဖိုင်လားအိပ်သွပ်လီအသးလားဒ်မိန်ကရုဉ်စံဉ် ဒီးဖဲဒရဲဒ်အကျီအကွာ အိပ်ဒီးတၢ်သိပ်တၢ်သီပတၢ်, တၢ်သွပ်ထီၣ်အီၤသု လီၤ. အသိဒီး, တၢ်သိပ်တၢ်သီလားအိပ်ပာ်စၢၤတဖၣ်, တၢ်ကဘၣ်မၤထွဲအီၤလီၤ, အဝဲဒၣ်စံး.

"တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢပကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်လၢအဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတဖၣ် တၢ်ဘျီၣ်အီၤသုလၢ ဒ်မိန်ကရုဉ်စံဉ်အတၢ်အပူၤလီၤ. အသိဒီး, တၢ် ဃုထီၣ်လၢတၢ်မၤအီၤဖဲ တၢ်စီၣ်စုကဝဲၤအဆၢကတီၢ်, လၢအထီၣ်လိာ်သးဒ်မိန်ကရုဉ်စံဉ်, တၢ်ကဘၣ်စူးကွၢ်အီၤ, ဒီးတၢ်အစၢ တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤသု ဒီဖျိတၢ်ပိာ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၤသးအကျီလီၤ. ဒီးခိၣ်ခါဆိကတၢ်တခါလၢတၢ်ကဘၣ် ပိာ် ဒ်သးကမၤတၢ်ဝဲန့ၢ်အဂီၢ်မ့ၢ် တၢ်ကဘၣ်ဆဲး NCA အတၢ်အာၣ်လီၤန့ၢ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

အပူၤကွၢ်ကီၤခိၣ်လီၤလံၤ အူသုစုၣ်တီၣ်ခိၣ်ရီၣ်မဲပဒိၣ် ဒီးကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤသးဖု ဆဲး NCA အတၢ်အာၣ်လီၤလီၤ. ကမ့ၢ်ပဒိၣ် ထီၣ်ဝဲၤအလီၤခဲ, မၤထွဲတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်မၤကျဲးဘၣ်ဆၢ ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤအသိ ကဆဲး NCA အတၢ်အာၣ်လီၤတအိၣ်နီတဖု လၢဘၣ်.

ခူအိၣ်ကၤ, လၢအမ့ၢ် ပဒိၣ်ဒီကလုာ်တၢ်ထွဲဖျးကရၢ Pa-O National Liberation Organization အပူၤလၢ လီၤဆုၣ်နီၤ, လၢအဆဲးစုမ့ၢ်ကျိၢ် NCA အတၢ်အာၣ်လီၤ, စံးဝဲလၢကီၤပဒိၣ်တီၣ်ခိၣ်ရီၣ်မဲ တၢ်မၤလၢကပီၤတၢ်ဆဲးစုမ့ၢ် ကျိၢ် NCA အတၢ်အာၣ် လီၤပုၤထီၣ်ခဲန့ၢ်တန့ၢ်, မ့တၢ်အာၣ်လီၤတူၢ်လိာ်လၢ တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အာၣ်လီၤ မ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးလၢအဂ့ၢ် လၢတၢ် ကမၤကတၢ်ကွၢ်စုကဝဲၤတၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါ လၢထံၣ်ကီၤအပူၤန့ၢ်လီၤ.

လၢထံၣ်ကီၤပုၤကွၢ်လိာ်တၢ် ဒီအိၣ်ဆါစူးကွၢ် ဒီးသုးခိၣ်ကျိၢ်စိ မ့အိၣ်လီၤအမဲာ်ညါ, ပုၤလၢအဟဲထီၣ်တၢ်မၤလၢကပီၤ တၢ်ဆဲး NCA တၢ်အာၣ်လီၤပုၤထီၣ်ခဲန့ၢ်တန့ၢ်, မ့ဝဲကီၤခိၣ်အူထုၤကွီၤ, ကီၤခိၣ်ခဲၤတၢ်က အူမ့ၢ်စ့ၤ, ကီၤခိၣ်ခဲၤတၢ်က အူဟဲနရံၣ်ထံ ယီၤ, ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤသးဖုလၢအဆဲး NCA အတၢ်အာၣ်လီၤခိၣ်နီတဖု, ပဒိၣ်ခိၣ်နီတဖုပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, ပနံာ်တၢ်မၤဖိ, ပုၤ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢအပၣ်ဃုာ်လၢ တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်မၤကျဲးတဖၣ်လီၤ.

ကီၤပယီၤမ့ၢ်ကျိၢ်ဝဲၤကွၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒ်အမ့ၢ်အူတုၤစၣ်, အူစီၤစီၤ, အူအိၣ်ကီၤဝဲ, အူမိၣ်ဝဲ, ဒီးကံထၢၣ်စါစဲထီ, ဒီးကံထၢၣ်ခဲၤ စ့ၤတဖၣ်, ဟဲထီၣ်တၢ်အမူးစ့ၢ်ကီၤလီၤ.

အပူၤကွၢ်ကီၤခိၣ်လီၤလံၤ အူသုစုၣ်တၢ်ထီၣ်တၢ်အမူးဘၣ်.

ကီၤပဒိၣ်ကွၢ်မုာ်ဝဲကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤလၢ တဆဲးတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အာၣ်လီၤ, လၢကဟဲတၢ်မၤလၢကပီၤ တၢ်ဆဲးတၢ် အာၣ်လီၤပုၤထီၣ်ခဲန့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်ဆၢ, အဝဲသုၣ်တၢ်ထီၣ်ဝဲဘၣ်.

ကရူၢ်လၢတၢ်ကွၢ်မုာ်အဝဲသုၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကလုာ်ဒုၣ်စာဖိုင်ဖဲဒရဲဒ်ကီၢ်ကးကရၢ United Nationalities Federal Council (UNFC) ကရၢဖိလၢအမ့ၢ် မိၣ်ကီၤသီပတံာ် New Mon State Party (NMSP), ကရၢနီၣ်ဒီကလုာ်တၢ် လဲၤထီၣ်လဲၤထီပတံာ် Karenni National Progressive Party (KNPP), ရၢခါဒီကလုာ်ကီၢ်ကးကရၢ Arakan National Council (ANC), လၢဟူၣ်ဒ်မိန်ကရဲးတံးစာဖိုင် Lahu Democratic Union (LDU), ဒီး ယီၤဒိၣ်ကီၤစဲၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီပတံာ် Shan State Progress Party (SSPP), TNLA ဒီး ကလံးစီးသိၣ်မ့ၢ် ကရၢ Northern Alliance တဖၣ်လီၤ.

ကီၤပဒိၣ်စံးဝဲ အဝဲဒၣ်အိးဟဲထီၣ်တြီၤဒၣ်တၢ် လၢကကတီၢ်သကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ဒီး ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤလၢတဆဲးတၢ်အာၣ်လီၤ တဖၣ်, လၢကဆဲးတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အာၣ်လီၤ လၢခဲအဂီၢ်လီၤ.

ပုၤပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၤသးအတၢ်အိၣ်သး, အူမိၣ်မိၣ်စိ စံးဘၣ် The Myanmar Times တၢ်ကစီၣ်လၢ, ထံၣ်ကီၤပုၤကွၢ်လိာ်တၢ် ဒီးသုးရီၣ်မဲခိၣ်ခဲၤလၢာ်, တအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးမိၣ်ပုၤနီတမံၤလၢ ကတူၢ်လိာ်ကရူၢ်တဆဲးစုမ့ၢ်ကျိၢ် တဖၣ် လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အ တၢ်မၤကျဲးပူၤန့ၢ်ဘၣ်.

"လၢအဝဲသုၣ်အတၢ်ကတီၢ်ခဲခါလၢာ် တယၢၤဖျါထီၣ်ကဘၣ်မၤကရူၢ်လၢတဆဲးစုမ့ၢ်ကျိၢ်တဖၣ် ကဟဲန့ၢ်လီၤပၣ်ဃုာ် လၢတၢ်မုာ် တၢ်ခုၣ်အတၢ်မၤကျဲးပူၤ ဒ်လဲၣ်န့ၢ်ဘၣ်." အူမိၣ်မိၣ်စိ စံးဝဲလီၤ.

"တၢ်ကဘၣ်ကွၢ်ဒီးစၢ်ကီးလၢ၊ ယီၤဒိၣ်ဒီးရၢၢ်ခၢၣ်ကီၢ်စၢ်တဖၣ် ကတၢၢ်ပီၣ်သကိးဒီကလုာ်ပတီၤ ထံၣ်ကီၢ်သးအၣ်သုတသု၊ လၢအပူၤကွၢ်အဝဲသုတမၤဘၣ်ဝဲဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံးဝဲလီၤ.

<https://www.mmtimes.com/news/peace-process-way-forward-government.html>

သုးရိၣ်မဲခိၣ် သဆၣ်ထီၣ်ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤ လၢကဆဲးစုမၤကျိၣ် NCA ဖဲခံၣ်ပွဲၤထီၣ်တၢ်မၤလၢကပီၣ် အမူး

The Irrawaddy 15 October 2017

န့ၣ်ပွဲၤဒိၣ် - ကီၢ်ပယီၤသုးမၤခိၣ်ကျိၣ် သုးခိၣ်ကျိၣ်မုၢ်အိၣ်လၢ သဆၣ်ထီၣ်ထံၣ်ကီၢ်ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤကရူၢ်သုတဖၣ် လၢကဆဲးစုမၤကျိၣ်ထံၣ်ကီၢ်ဒီဘၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ Nationwide Ceasefire Agreement (NCA), ဖဲအတၢ်ကတိၤလီၤတၢ်ဖဲ တၢ်မၤလၢကပီၣ်တၢ်ဆဲးစုမၤကျိၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ ပွဲၤထီၣ် ခံၣ်တနံၣ် ဒီးကရူၢ်တဘျုးဖု ဖဲမၤဒီးအနံၣ်, န့ၣ်ပွဲၤဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤသုၣ်နီၣ်ထီၣ်တတၢ်အမူးအပူၤ ပုၤကတိၤလီၤတၢ်တဖၣ်မၤဝဲ ထံၣ်ကီၢ်ပုၤကတိၤန့ၣ်တၢ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အ ကီၢ်အခိၣ်, လၢအမၤဒီအိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်, ဒီးကညိဒီကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ Karen National Union (KNU) ပုၤဟံးလီၤဆၣ်နီၣ်, သုးခိၣ်ကျိၣ်မူၤတူစုဖိ တဖၣ်လီၤ.

"ယဃနၤသညးသပုၤလၢ နကဆဲးစုမၤကျိၣ် NCA တၢ်အၢၣ်လီၤလီၤ." သုးမၤခိၣ်ကျိၣ်စံးဝဲလီၤ. "လၢတၢ်အၢၣ်လီၤဝဲ အံၤအပူၤ, တၢ်လၢပကတုာ်ထံၣ်ကီၢ်ဖိအခွဲးအယာ်မၤဂ့ၤ, ကတြီထံၣ်ကီၢ်ဖိအခွဲး အယာ်မၤဂ့ၤ, တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်, မုၢ်တခီကဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢအဝဲသုတအကီၢ် လၢဟ့ၣ်ဝဲသုလီၤ. အသိသတးဒီး, ကမၤတၢ်အတီအတြီလၢပကစံး, တၢ်မၤဆဲးဂ့ၤလီၤတၢ်ဂ့ၤဝဲအံၤန့ၣ် ဒီး ကမၤတၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒရဲၣ်ထံၣ်ကီၢ် လၢကမၤကျိၣ်အိၣ်ဒီးဝဲ, ကမၤတၢ်ထီၣ်ဒါဒ် မိၣ်ကရူၢ်စံၣ်, တၢ်အိၣ်ဒီးစုကဝဲၤတၢ်သဘၣ်ဘၣ်, ဒီးတၢ်တဟံးကီၢ်စၢ်ဖိၣ်အတၢ်ဘၣ်ဘျုး ဒီးကမၤကျိၣ်အတၢ်ဘၣ်ဘျုး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ."

ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤကရူၢ်လၢကဆဲးစုမၤကျိၣ် NCA အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်ဝဲယးဖုဒ်အလီၤလီၤအပူၤကွၢ်ခံၣ်အသိး, ဖဲန့ၣ်ဝဲၤအလီၤခံတအါထီၣ်နီၣ်တဖုဘၣ်.

ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤအိၣ်အါန့ၣ်ဒီး ၁၂ ခုၣ်, လၢအကျိၣ်တနီၣ်နီၣ် မၤစၢၤကွဲးဟံးလီၤဒၣ်လဲၣ် NCA ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်သး စဲတအိၣ်လၢ ကဆဲးစုမၤကျိၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်.

ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤကရူၢ် ၁၆ ခုၣ် လၢကီၢ်ဒီတဘၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤတၢ်ကရူၢ် Nationwide Ceasefire Coordinatinig Team အမံၤအဖီလၢ ဒီးပဒိၣ်ပုၤကတိၤန့ၣ်တၢ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကီၢ် လၢအပူၤကွၢ် ပဒိၣ်တၢ်ပၤအဖီလၢ, တၢ်ပီၣ်ကွဲးဟံးလီၤသကိးဝဲ NCA အတၢ်အၢၣ်လီၤ, ဖဲ ၂၀၁၃ ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ခးလိာ်သးအိၣ်ဒီးလၢကီၢ်ပယီၤကလံၤစီးတကပၤ လၢပၣ်ဃုာ်တအါဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမၤ Ta'ang National Liberation Army, ရၢၢ်ခၢၣ်သုးမၤ Arakan Army, ဒီးကိကး ကီၢ်ပယီၤဒီကလုာ်ဒ်မိၣ်ကရူၢ်စံၣ် သိၣ် မ့ၤသုးမၤ Myanmar National Democratic Alliance Army တဖၣ်, လၢကီၢ်ပယီၤသုးမၤဂ့ၤလီၤတၢ်လီၤအဝဲသုၣ် ဒ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်ဒုၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤသၢဖုအံၤ ဟံးဖိၣ်အသးဒီးသုးဂီၢ်ဘၣ်ပုၤဂီၢ်ဆူၣ် ဝးကီၢ်စဲၣ်စၢ်ဖိၣ်သုးမၤ United Wa State Army (UWSA) ဒီးကခွၢ်တၢ်သဘျုးကရၢ Kachin Independence Army (KIA) လၢထံၣ်ကီၢ်သးသိၣ်မ့ၤသုးမၤ သီကရူၢ်တၢ်တသကိးဖဲဒရဲၣ်ထံၣ်ကီၢ်သး ဒီးတၢ်ကူၣ်လိာ်သးကမံးတံာ် Federal Political Negotiation and Consultative Committee (FPNCC) အတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအဖီလၢန့ၣ်လီၤ.

UWSA တီဒိုရ်ရိုမဲကရူ ယုဝဲလၢပဒိၣ်ကမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအသိတခါဒီးအဝဲသ့ၣ် လၢတမၤ NCA ဘၣ်လီၤ. ပဒိၣ်တခါမၤဂ့ၢ် လိာ်ထံၣ် FPNCC ဒိဒိတဖုအသိဒၣ်လိာ်, ယုဝဲလၢကထံၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဖုလၢၣ် တဖုလီၤလီၤဆီ ဆီလီၤ.

ကီၢ်ပဒိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ဒီးမၤရှၢ အတၢ်ကျဲးစးလၢ ကထုးဃီၤဝဲဃီၤကရူတဆဲး NCA လၢကန့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အ တၢ်မၤကျဲး, ဘၣ်သကိးဒီး ကလုာ်ဒုၣ်စၢဖျိၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကိၣ်ကးကရၢ United Nationalities Federal Council (UNFC) အတၢ် ယုထီၣ်ခွဲထံၣ်လီၤ. UNFC ကရူလၢအကရၢဖိအိၣ်န့ၣ်ဖုအံၤ အိၣ်ခိးဝဲလၢပဒိၣ်ကမၤတၢ်အၢၣ်လီၤထွဲန့ၣ်အီၤ အတၢ်ဆုၢ်တချုးလၢအဝဲ သ့ၣ်ဆဲးစုမၤကျိၣ် NCA ဒဲးဘၣ်လီၤ.

ဒီးအိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်, လၢအတီၣ်ရိုမဲ ဒိကလုာ်တၢ်ယုလိာ်ဖိးလိာ်က့ၤ ဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ဝဲလီၤ National Reconciliation and Peace Center လၢထံၣ်ကီၢ်အတၢ်မၤအကျိၣ်, စံးဝဲတၢ်မၤလၢကပီၤအမူး မုၢ်ဒီးအနံၤလၢ, ကီၢ်ပဒိၣ် "အိၣ်ကတီၤအသးလၢကတူၢ် လိာ်" ကရူတဆဲးဒဲး NCA အတၢ်အၢၣ်လီၤတဖုလီၤ.

အဝဲဒၣ်ကွဲမုာ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကမၤသကိးတၢ်ဒီးပဒိၣ် လၢတၢ်ကကွဲးဟံၣ်လီၤဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျုးလၢအလိာ် လၢတၢ်ကသုၣ်ထီၣ်ဖဲဒရဲၣ် ထံၣ်ကီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

"ပဝဲပဒိၣ်ကွဲမုာ်ကရူတဆဲးဒဲးစုမၤကျိၣ်တဖု လၢကန့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်သကိး လၢတၢ်ကကွဲးဟံၣ်လီၤဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျုး လၢတၢ်ကသုၣ် ထီၣ်ခိၣ်မိၣ်ကရဲးတုးဖဲဒရဲၣ်ကီၢ်စၢဖျိၣ် ဆူညါန့ၣ်လီၤ. အနီၤနီၤ, NCA လၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲ, တမၤတၢ်ကတၢ်ဒဲးဘၣ်, မုၢ်တခါမၤဝဲခိၣ် ခါအဆိကတၢ်တခါလၢ တၢ်ကခါထီၣ်ဆူဒိကလုာ်တၢ်ယုလိာ်ဖိးလိာ်က့ၤ လၢထံၣ်လီၤကီၢ်ပုၤ န့ၣ်လီၤ." ထံၣ်ကီၢ်ပုၤလိာ်တၢ်စံးဝဲ လီၤ.

"ယအဲၣ်ဒီးစံးလီၤတၢ်မုာ်မဆါတနံၤအံၤလၢ NCA အိးဟံၣ်ထီၣ်တြီၤလၢ တၢ်ကတဲသကိးထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ် လၢကကတီၤန့ၢ် ကျဲးလၢ ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

ဖဲအပူၤကွံာ်လါမ့ၤ ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆၢကတီၢ်, ခၢၣ်စးတဖုဆဲးလီၤဝဲ ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤ တက့တခါ, ဘၣ်ဆၣ်တပုၤဃုာ်ဖဲဒရဲၣ်တၢ်ဘျုးခိၣ်သ့ၣ် လၢအမုၢ်တၢ်ထံးတုၤသးဒီး နီၤကစၢ်တၢ်စံးညီၣ်ပၤလီၤသး န့ၣ်ဘၣ်.

ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တၢ်ကမၤအီၤတနံၤခံၣ်ဘျီ ဒိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးအသိးန့ၣ်လီၤ, ဒီးအိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်စံးဝဲ လီၤ.

ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခံၣ်ဘျီတဘျီ တၢ်မၤအီၤဝဲဃီၤလါယုာ်ဃုာ် တၢ်ကဘၣ်မၤဝဲကလုာ်ပတီၢ် ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်တၢ် ပီၣ်သကိးလီၤ. လၢတၢ်တၢ်ပီၣ်သကိးအဆၢကတီၢ်, ဟီၣ်ကဝီၤပုၤလၢဘၣ်ထွဲတဖု တဲသကိးဝဲတၢ်ဟ့ၣ် ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ တၢ်ဟံၣ် ဖျါထီၣ်ဖဲတၢ်ကူၣ်လိာ်ဒီးကမုၢ်အဆၢကတီၢ်လီၤ. ဒီးအစၢလၢအဟံၣ်ထီၣ်တဖု တၢ်ဟ့ၣ်နီၤဟ့ၣ်ခိၣ်ကဒီးလၢ တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ် ဖျိၣ်အပူၤလီၤ.

ထံၣ်ကီၢ်ပုၤကူၣ်လိာ်တၢ်စံးဝဲ, ကီၢ်ပဒိၣ်ကမၤဒဲးကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သၢဘျီတဘျီ လၢတနံၤအံၤကတၢ်, ဒီးရဲၣ်ကျဲး ဟံၣ်ဝဲလၢ ကမၤဒဲးခံၣ်ဘျီကဒီးခဲကၢ်တနံၤလီၤ.

ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်စံးကတီၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ကမံးတံာ်သဃီၤ Union Peace Dialogue Joint Committee (UPDJC) ဒီးတၢ်ကွၢ် စူၢ်ကယာ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးတၢ်အိၣ်သးကမံးတံာ်သဃီၤ Joint Ceasefire Monitoring Committee (JMC) အကရၢ ဖိတဖု ဘၣ်ဟံၣ်ဖျါဝဲအဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အိၣ်ဒိလဲၤအဂီၢ်လီၤ. ကမံးတံာ်ခံၣ်ဖုအံၤမုၢ် တၢ်အစုဒ္ဒဒိၣ်ဒုလၢကဘၣ်မၤ ထွဲ NCA တၢ်အၢၣ်လီၤ, လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ တၢ်မၤထွဲသဃီၤတၢ် တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် Implementation Coordination Meeting (JICM) ဖဲအပူၤကွံာ်ခံၣ်လီၤ.

သုးခိၣ်ကျိၣ်မူၤတူစုဖိစံးဝဲ, ဖဲပုၤလီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲ လါဖုၤဖိအါရံၤ ၁၉၄၇ လၢတၢ်သဘျုးဒီးတၢ်လၢကပီၤ သုးခိၣ်ကျိၣ် အိၣ်ဆါ ဒီးကလုာ်ဒုၣ်ခိၣ်နီၤလၢ ယီၤဒိၣ်, ခီၤ, ဒီးကခူၣ်ခၢၣ်စးတဖုအဘၢၣ်စၢၤ, တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ် နီၤကစၢ်တၢ်စံး ညီၣ်လီၤအဘျီအတီၢ်, နီၤကစၢ်တၢ်ပၤလီၤသး ဒီးကလုာ်ဒုၣ်အခွဲးအယာ်, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖုအံၤတၢ်တမၤထွဲဝဲလၢလၢပုၤပုၤ နံးဘၣ်.

"ပတ်ပညိုမိုဝ် တ်ကသုဉ်ထီၣ်ကီၤစၢ်ဖျိၣ်လၢတၢ်ထံၣ်စိကွၢ်ဖျိၣ်ပာ်လၢ ၁၉၄၇ ပုၤလီၤတၢ်အၢၣ်လီၤ, ဒီးတၢ်ကပတုၣ်အနံၣ်နွံဃုာ် ဃုာ်ထံၣ်လီၤကီၤပူၤတၢ်ဒုးန့ၣ်လီၤ. ဒ်သးကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးပဃိတၢ်အၢၣ်, ပကဘၣ်မၤထွဲတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်မၤအကျဲ ခီဖျိလံာ်န့ၣ် ကျဲလၢတၢ်ကွဲးပာ်လီၤဝဲလၢ NCA တၢ်အၢၣ်လီၤအပူၤ, ဒီးတၢ်ကဘၣ်မၤထံၣ်ကီၤသး တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးဒီးပုၤဘၣ်ထွဲခဲလၢန့ၣ် လီၤ." အဝဲဒၣ်ကတီၤလီၤဝဲဖဲတၢ်အမူးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတနံၣ်ဃီအတီၤပူၤ ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ ထုးထီၣ်လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတဘျီ, သဆၣ်ထီၣ်ဝဲကီၤပဒိၣ်ဒီး ကီၤအသုးမုာ်လၢ ကမၤဃူလီၤပလိာ်အဖီလံာ်ဘၣ်ဃး ကလုာ်ဃုာ်တၢ်ထံၣ်သးတုၤသး ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပာ်လီၤသးအခွဲးအယာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

"တၢ်မၤဃူလီၤပလိာ်သးလၢဖီလံာ်စံၣ်သ့တဖၣ်အံၤ ကဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ကလုာ်ဃုာ်ဖီၣ်စုကဝဲလၢအိၣ်တၢ်တဖၣ် ဒ်သးကဆးစုမုာ် ကျဲၤ NCA အတၢ်အၢၣ်လီၤ, ဒီးကဒုးဆူၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်မၤ ဒီးဆီၣ်ထွဲဖဲဒရဲၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢစံၣ် ထံကီၤအတၢ်အိၣ်ဖျိ ထီၣ်န့ၣ်လီၤ." လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအပူၤစံးဝဲလီၤ.

သုးခိၣ်ကျဲၤမူၤတူစုဖိ စံးကထာဝဲလၢအတၢ်ကတီၤအပူၤ တၢ်ကဘၣ်မၤ JICM တၢ်အိၣ်ဖျိ, လၢအမုာ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ အထီက တၢ်တပတီၤ လၢအမၤတၢ်ဆၢတံာ် လၢတၢ်မၤထွဲ NCA တၢ်အၢၣ်လီၤအဂီၢ်, အဆၢကတီၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပဒိၣ်တခီတအိၣ်ဒီးကိး JICM တၢ်အိၣ်ဖျိ, မုတမုာ်လၢတၢ်ကဘျီၣ် တၢ်တံာ်လိာ်ဃီလိာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

NCA ပုၤဆးစုမုာ်ကျဲၤတဖၣ် ပာ်ဖျိအတၢ်ထံၣ်ဂုၤလၢ စးထီၣ်လၢတၢ်ဆး NCA အတၢ်အၢၣ်လီၤလံာ်လံာ်, တၢ်ခးလိာ်သးလၢအ ဝဲသုးဒီး ကီၤအသုးမုာ်အဘၣ်စၢၤ လီၤစ့ၤဝဲဖးဒိၣ်လီၤ.

Salai Lian Hmung Sakhong လၢခီဒီကလုာ်ဂီၢ်ဘၣ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ကရၢ Chin National Front စံးဘၣ်ပုၤဟံၣ်တၢ်ကစီၣ် ဖဲန့ၣ်ပွဲၣ်ဒိၣ် မုာ်ဒီးအနံၣ်လၢ, "မုာ်တၢ်ကထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဖးဒိၣ်တခါလၢပထံၣ်ဘၣ် သုးတၢ်ခးလိာ်သးလၢ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုး တၢ်ခးအဟီၣ်ကဝီၤပူၤ လီၤစ့ၤဝဲ ၈၀ တုၤ ၈၅ မျးကယၤလီၤ."

ဒီးအိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်ဟ့ၣ်နီၤခီဝဲအတၢ်ထံၣ်တမံၤဃီ ဖဲတၢ်မၤလၢကပီၤအမူးပူၤလီၤ.

"တၢ်ပာ်အၢၣ်သီ NCA အိၣ်သနာ်ကု, တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢအဖျိတြၢၢ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. လၢကလုာ်ဃုာ်ဖီၣ်စုကဝဲလၢဆးစုမုာ် ကျဲၤဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ မၤလီၤစ့ၤန့ၣ်တၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါ, လၢတၢ်န့ၣ်အသးဒီး ပုၤဂီၢ်မုာ်ကျဲၤဝဲကွၢ်အတၢ် အိၣ်မူလၢ ဟီၣ်ကဝီၤက မျဲၤအဂီၢ် ဟံၣ်ဝဲထီၣ်ဝဲဖးဒိၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

"ပဆးတုၤ NCA အတၢ်အၢၣ်လီၤန့ၣ်လံာ်န့ၣ်လံာ်. အဂီၢ်အခးတအိၣ်နီၤတမံၤလၢ ပကဂုၤလီၤခံဘၣ်. ပဘၣ်လဲၤထဲဆူညါ ဒီးကတီၤ န့ၣ်ကျဲလၢတၢ်လၢ ပအိၣ်ဒီးလဲၤတုၤအဂီၢ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

<https://www.irrawaddy.com/news/burma/army-chief-urges-rebels-to-sign-ceasefire-on-nca-second-anniversary.html>

ကရူၢ်ဆး NCA တၢ်အၢၣ်လီၤဃးဖု ဃုထံၣ်လိာ်အသးလီၤဆီဒီး သုးရိၣ်မဲခိၣ်ဒီးထံကီၤပုၤကွၢ်လိာ်တၢ်

Mizzima October 12, 2017

ခီၤမ့ၣ်ထီ, လၢအမုာ်ကရၢဖိတဂၤလၢ ပၤဆၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကျဲၤကရူၢ် Peace Process Steering Team (PPST) လၢအမုာ်က လုာ်ဃုာ်ဖီၣ်စုကဝဲလၢဃးဖုလၢဆး NCA တၢ်အၢၣ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်သး, စံးဝဲလၢအဝဲသ့ဃုထံၣ်လိာ်အသးဒီး သုးရိၣ်မဲခိၣ်ကျဲၤလၢဒီသ အတၢ်မၤ, ဒီးထံကီၤပုၤကွၢ်လိာ်တၢ် လီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ.

အဝဲသုဉ်အတိယထံဒီးခိန်နီခံဂၤ ကမၤအသးဖဲတိမၤလၤကပီၤတိဆဲး NCA အတိအာၣ်လီၤပွဲၤထီၣ်ခံန့ၣ်တန့ၣ် တိကမၤအိၤဖဲ Myanmar Convention Centre (1), ဖဲန့ၣ်ပွဲၣ်ဒီၣ်, လိအိးထိဘၣ် ၁၅ သီဝံၤအလီၤခံန့ၣ်လီၤ.

"ပယုထံၣ်လိာ်သးဒီးအဝဲသုဉ်လီၤလီၤဆီဆီ ဘၣ်ဆၣ်ပတသုဉ်ညါလၢ အဝဲသုဉ်တိဆၢကတီၢ်အိၣ်ခါလီၤ. ပတိတိာ်ဟံၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢပကကတိၤတိဒီးအဝဲသုဉ် ရှိၣ်ပျီပျီ, ဒီးကတိၤတိဒီးအဝဲသုဉ်ဒိတံၤသးကိးအသိး လၢတမ့ၢ်ပဒိၣ်တိမၤကျဲဘၣ်, လၢကကတိၤမၤစၢၤလၢတိမ့ၢ်တိခုၣ်တိမၤကျဲအဂီၢ်လီၤ." ခိၤမ့ၢ်ထီၣ်, စံးဝဲလီၤ.

PPST ကိးတိအိၣ်ဖိၣ်လီၤဆီဖဲဂံၢ်ကံၣ်မဲ, ကီၢ်ကိၣ်တဲၣ်, လိအိးထိဘၣ် ၉-၁၀ ဝံၤအလီၤခံ, အဝဲသုဉ်ယုတိယုအဝဲ အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတိအိၣ်ဖိၣ်အပူၤ PPST တၢ်ပိၣ်သကိးတိမ့ၢ်တိခုၣ်တိမၤအကျဲဒီးတိကတိၤကတိၤသးလၢ တိမၤလၤကပီၤတိဆဲး NCA တိအာၣ်လီၤပွဲၤထီၣ်ခံန့ၣ်တန့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်, PPST စံးဝဲအဝဲသုဉ်ကကွဲမ့ၢ် တိကတိၤဖဲဒဲၣ်တိမ့ၢ်တိခုၣ် ဒီးတိကကွဲလိာ်သကိးကမံးတံၢ် Federal Peace Negotiation Consultative Committee (FPNCC) လၢတဆဲးလီၤဒဲးဘၣ် NCA တိအာၣ်လီၤ, လၢကဟဲထီၣ်တိမၤလၤကပီၤအမူးန့ၣ်လီၤ. ခိၤမ့ၢ်ထီၣ်စံးဝဲ, အဝဲသုဉ်ဒီးန့ၣ်လံၤတိပျဲလၢပဒိၣ်အိၣ် လၢကကွဲမ့ၢ် FPNCC လၢကဟဲထီၣ်တိမၤလၤကပီၤအမူးန့ၣ် လီၤ.

"ကီၢ်ပဒိၣ်တူၢ်လိာ်ပတိယုလၢ ပကကွဲမ့ၢ်ကလံၤစံးသိၣ်မ့ၢ်ကရၢ (FPNCC) ဒီးကလုာ်ခွၢ်စၢ်ဖိၣ်ဖဲဒဲၣ်တိကကွဲမ့ၢ် United Nationalities Federal Council (UNFC) လၢကဟဲထီၣ်တိမၤလၤကပီၤတိဆဲး NCA တိအာၣ်လီၤ ပွဲၤထီၣ်ခံန့ၣ်တန့ၣ်အမူးန့ၣ်လီၤ, အဂီၢ် ခိၤမ့ၢ်ထီၣ် စံးဝဲလီၤ.

NCA တိအာၣ်လီၤဘၣ်တိဆဲးအိၤလၢ ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ Karen National Union (KNU), ကညီဒီကလုာ်တိထူၣ်ဖျးသးမ့ၢ်ဒိၣ်/တိမ့ၢ်တိခုၣ်ကိၣ်ကး (KNU), Karen National Liberation Army/Peace Council (KNLA/PC), တိသုဉ်ထီၣ်ယီၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကိၣ်ကးကရၢ Restoration Council of Shan State (RCSS), ပအိၣ်တိထူၣ်ဖျးကရၢ Pa-O National Liberation Organization (PNLO), ခီၣ်ဒီကလုာ်ဂီၤဘါစၢ်ဖိၣ် Chin National Front (CNF), ကီၢ်ပယီၤဒီဘၣ်ကိၣ်ဖိ ခိၣ်မိၣ်ကရဲးတုးဂီၤဘါစၢ်ဖိၣ် All Burma Students' Democratic Front (ABSD), ဒီးရၢခါတိထူၣ်ဖျးပတံၢ် Arakan Liberation Party (ALP) ဖဲလိအိးထိ ဘၣ် ၁၅, ၂၀၁၅ ဖဲကီၢ်ခိၣ်သုဉ်ပဒိၣ်ပဒိၣ်တိအခါလီၤ.

<https://www.bnionline.net/news/mizzima/item/3534-8-nca-signatories-call-to-separately-meet-c-in-c-and-state-counsellor.html>

သံးဒီး တိပၤတၢ်ပြဲး

ဂီၤတကူၣ်ကွီၤဘျီၣ် 'တအိၣ်ကတိၤသး' လၢကဟ့ၣ်တိတိတၢ်တြိၢ်, တိဟံၣ်ဖျါစံး

Frontier Myanmar October 03, 2017

ဂီၤတကူၣ် - တိဟံၣ်ဖျါအသိလၢအဟဲထီၣ် စံၣ်ညီၣ်သုဉ်ဝဲကီၢ်ပယီၤတိစံၣ်ညီၣ်ပိတုအကျိၤအကွၢ်, တဲဖျါဝဲလၢအဂီၢ်လီၤတိလီၤဆဲးလၢ စံၣ်ညီၣ်ကွီၤတဖၣ်မံကမၢ်အသးဖဲကန့ၣ် တိဟ့ၣ်တိအုၣ်သးအခါ, ပုၤတူၢ်ကွီၤဘၣ်တိမၤဆူၣ်အိၤလၢကအာၣ်လီၤအတၢ်ကမၢ် ဒီးတိဂီၢ်အါဒုၣ်တက့ၢ်လဲၤဆူၣ်တိစံၣ်ညီၣ်ပတီၢ် တချုးလၢပုၤလၢတိဟံၣ်ကမၢ်အိၤ တိကျဲန့ၣ်လၢအဂီၢ် သံးပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တိဒဲးဘၣ်လီၤ.

တိပဟ်ဖျါလၢအဟးထီၣ်ဖဲမုၢ်ဆၢအနံၤ, ဘၣ်တၢ်စဲကျဲးအီၤလၢသဲးတၢ်ဆီၣ်ထွဲကရူၢ် Justice Base အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲဝဲၣ်လီၤ ဒိၣ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်ပဟ်ဖျါဟံၣ်ဒီဖျါ တၢ်ကွၢ်ထံသမံသမိး တၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွၢ် ၁၅၀ ခါလၢလွၢ်န့ၣ်အတီၤပူၤ ဖဲဝဲၣ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ် အကီၢ်ဆၢဒီး ကီၢ်ရၢၣ်အကွၢ်ဘျီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢ *Monitoring in Myanmar* တၢ်ပဟ်ဖျါအကီၢ် Justice Base ငါဝဲဟံၣ်ကဝီၤသဲးပုၤသ့ပုၤဘၣ် ဒိသးကကွၢ်ထံ သမံသမိး, မၤနီၣ်မၤဃါတၢ်အိၣ်ကဘျဲးအိၣ်ကဘျီၣ်လၢ အမၤအသးလၢကွၢ်ဘျီၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုအပူၤ, တၢ်လူၤဘၣ်ပၤကီၢ်ပုၤအုၣ်အသးအ တၢ်ဘၣ်သး ဒီးစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်အတၢ်ဘၣ်သး, တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစိးတၢ်လၢ ပဒိၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်အကျဲကပူၤ တၢ်သးယံာ် သးန့ၣ်တဖၣ် လၢအမၤယံာ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လၢအလၢတဖၣ်အလၢ ယံာ်န့ၣ်ဒီးအလီၤ အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဒိတခါလၢတၢ်ဂ့ၢ်လၢအတညီၣ်န့ၣ်မၤအသး, ဒိတၢ်ပဟ်ဖျါထံၣ်န့ၣ်ဝဲအသး, ပုၤတူၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တကၤလၢစု ဒိသးကအုၣ်အသးထီၣ်ဒါအီၤ, မ့ၢ်လၢပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလီၤမၤလၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်တလီၤလီၤ, ဒီးစံၣ်ညီၣ်ကွၢ် လၢအပၤလီၤဆၢန့ၣ်နီၤ ဘၣ်သးယံာ်သးန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ် အါဘျီအယီၤလီၤ.

လၢတၢ်မၤသးလၢကွၢ်ဘျီၣ်လၢအကၤတခါအပူၤ, ဒိသးကမၤချ့ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်လဲၤသးအကီၢ် စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်မၤဝဲကွၢ်မ့ၢ် တၢ်စံၣ်ညီၣ် ပီတုခဲတဘျီယီၤလီၤ.

"ဖဲပုၤတူၢ်ကွၢ်အုၣ်အသးလၢအကၤစၢ်ဒၣ်ဝဲအကီၢ်အခါ, စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်လၢအပၤလီၤဆၢန့ၣ်နီၤ ပျဲဝဲကမုၢ်ပီၣ်ရီတဖၣ် လၢကဆဲးမၤအတၢ် ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ." တၢ်ပဟ်ဖျါစံးဝဲလီၤ. "ပုၤလၢအထီၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ် ပဟ်ဖျါဝဲလၢကွၢ်ဘျီၣ်တၢ်လီၤအံၣ်ကိာ်ဖိ ဒီးအဝဲဒၣ်တနီၤဟူပုၤတူၢ်ကွၢ်

အတၢ်အုၣ်သး ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်လီၤ. စံၣ်ညီၣ်ကွၢ် တဆၢတံာ်တၢ်ဂ့ၢ် နီတမံၤ ဒီးတန့ၣ်လီၤမၤစိး တၢ်ဂ့ၢ်နီတမံၤဘၣ်လီၤ.

လၢတၢ်လီၤလၢအကၤတခါ, ကွၢ်ဘျီၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိဘၣ်သးစရိပ တီၢ်ဃုဝဲစုအါန့ၣ်ဒီးပဒိၣ်တၢ်ပဟ်ပနီၣ်အစး ၁၀ လၢကဟ့ၣ်လီၤ လံာ်လၢကွဲးဒိ ဆူပုၤတူၢ်ကွၢ်အပီၣ်ရီသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ပုၤထီၣ်ဒိ ကန့ၣ်တၢ် တၢ်စံးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကဘၣ် ဟ့ၣ်လီၤစုလၢ "တၢ် စံၣ်ညီၣ်ပီတုအကျဲ ကိးပတီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ." ဟ့ၣ်ဃုာ်ဝဲ ဖဲတၢ်ကတံ ထီၣ်လၢတၢ်ကပျီမူအကီၢ်, တၢ်သးယံာ်တၢ်ဃုထီၣ်, ဒီးတၢ်က ဟ့ၣ်လီၤတၢ်စံၣ်ညီၣ် အကတီၤတဖၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဘူးက ၉၀ မျးကယၤလၢ Justice Base ကွၢ်ဃု သ့ၣ်ညါဝဲတဖၣ်, ပုၤတူၢ်ကွၢ်တအိၣ်ဒီးသဲးပုၤမၤန့ၣ်တၢ်လၢအကီၢ် ဖဲတၢ်ဃုထီၣ်တၢ်ပျီမူအတၢ်စံၣ်ညီၣ်အခါ, ဒီးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တကံဃုာ် ဃုာ် ပုၤတူၢ်ကွၢ်တအိၣ်ဒီးပီၣ်ရီလၢအကီၢ် ဖဲပုၤလိာ်ကွၢ်ပဟ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ဂ့ၢ်အဆၢကတီၤလီၤ.

"သးအတၢ်ပၤလၢအနံၣ်လၢအဆဲးတဖၣ်ဝဲၤအလီၤခဲ တၢ်တနီၤဖးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးအယီၤ, တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုတၢ်မၤတ အိၣ်ကတီၤအသးလၢ ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်တီတၢ်တြၢ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်မဲာ်တၢ် ဒီးအပတီၢ်တတုထီၣ် ထီၣ်ဘးဘၣ်န့ၣ်လီၤ." Justice Base ထံကီၢ်ပုၤန့ၣ်တၢ် Ms Anjali Mohan Gelbort စံးဝဲလၢတၢ်ပဟ်ဖျါအပူၤ ဖဲမုၢ် ဆၢအနံၣ်လီၤ.

"တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်တဟ့ၣ်လီၤ သဲးပုၤတန့ၣ်တၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဖုးသံဖျါဂီၤ, လီၤဆီဒၣ်တၢ်လၢဘၣ်သး တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုအတၢ်လဲၤ သးအခီၣ်ထံးပတီၢ်အဆၢကတီၢ် ဖဲပုၤတူၢ်ကွၢ်တဖၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ကမၤဆူးမၤဆါ မ့တ မ့ၢ် တၢ်ကမၤဆူၣ်မၤဆါ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

Justice ကိးထီၣ်ဝဲလၢ စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ဒိၣ်စိဝဲၤဒီး Office of the Supreme Court လၢကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိ ဘၣ် သးလုာ်လၢသကးပဝးလၢအဂ့ၤအဂ့ၢ်, ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢအတီအတြၢ်အခွဲးအယာ် လၢထံကီၢ်ပုၤစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်အကီၢ်, မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ် မၤနီၣ်မၤဃါသဲးအတၢ်လဲၤကျဲ, ဒီးပၤကီၢ်တၢ်မၤလၢအကြၢ်အဘၣ် ဒိသးကဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဘၣ် တၢ်ဒုးဃာ်တဖၣ် လၢအဝဲသ့ၣ် အခွဲးအယာ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

<https://frontiermyanmar.net/en/yangon-courts-unequipped-to-administer-justice-says-report>

လီခါးသးပဒိန် နှ်လီမးစီးတၢ်ပတၢ်ပြးလၢ ကညီဒီကလုာ်စာဖှိန်ကရၢဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ, ခိၣ်နီၣ်တဖၣ်စံး

The Irrawaddy 10 October 2017

ကံၣ်မဲ, ကီၤကီၣ်တၢ် - ကညီဒီကလုာ်စာဖှိန်ကရၢ Karen National Union (KNU) ခိၣ်နီၣ်တဖၣ် သူထီၣ်ကီၤပဒိန် လၢကကွၢ် ဆိကမိၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်န့ၣ်လီၤမးစီးတၢ်ပတၢ်ပြးလၢ ကလုာ်ဒုၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢဟီၣ်ကဝီၤ, ခိၣ်ကွဲးပာ်လီၤအီၤလၢ ထံကီၤဒီတ ဘၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အာၣ်လီၤ nationwide ceasefire agreement (NCA) လၢတၢ်ဆဲးလီၤအီၤအပူၤကွၢ်ခံန့ၣ် လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်စာဖှိန်ကရၢဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်မၤဝဲကီၤရၢၣ်နွံဘၣ်လၢ ကီၤသူလုၤဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ, လၢအပၣ်ဃုာ်ကညီကီၤစံး, မိၣ် ကီၤစံးတဖၣ်တဖၣ်, ပကီၤကီၣ်တဖၣ်တဖၣ်, အ့ယၣ်ဝတံၣ်ဒီးတနီၣ်သရၢၣ် ကီၤဒိၣ်တဖၣ်, ဟီၣ်ကဝီၤတခါစုာ်စုာ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပတၢ် ပြးအဒုအတြၢ်ဒုၣ်ဝဲ လၢညီနီၣ်ဘၣ်ဘျးအသးဒီးလီၤခါးသးပဒိန်လီၤ.

စးထီၣ်လၢတၢ်မးခံဒီယံပၤ တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အာၣ် လီၤလၢ ၂၀၁၂ လံၤလံၤ, ကညီဒီကလုာ်စာဖှိန်ကရၢ ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ စုကဝဲၤတၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါလီၤစ့ၤဝဲ, ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်ဒီးပၤပြးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤတဖၣ်, လၢတၢ်ကဘၣ်ဘျးရဲၤအီၤ န် NCA တၢ်အာၣ်လီၤ 'ကတီၤဘၢၣ်စၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ' အသးလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပတၢ်အီၤအကီၤ, အဂီၢ် ကညီဒီကလုာ်စာ ဖှိန်ကရၢ ပၤကတီၤတၢ်ခွဲးယၢ်အိၣ် နီၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျိၢ် စီၤတၢ်ဒိၣ်မူ စံးဘၣ် အ့ယၣ်ဝတံၣ်တၢ်က စီၣ် ဖဲမၤဆၢၣ်အနံၤလီၤ.

"တၢ်မးထွဲကတီၤဘၢၣ်စၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မၤတၢ်ကီၤလၢပဂီၢ်, မၤလၢတၢ်တမးထွဲအီၤဒီးဘၣ်, မၤဒုၣ်လံာ်အိၣ်ကွဲးပာ်အ သးလၢ NCA လံာ်အပူၤလီၤ." ပဒိန်စီၤတၢ်ဒိၣ်မူ ရဲၣ်ပုးဝဲလီၤ.

အဝဲဒုၣ်စံးဝဲလၢ ကညီဒီကလုာ်စာဖှိန်ကရၢ ပၤပြးဝဲၤကျိၤ ၁၄ ခါ, လၢအပၣ်ဃုာ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ် ကွၢ်ထွဲ, ဒီးပၤဂ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆိၣ်ထွဲမးစၢၤတဖၣ်, လၢတၢ်လီၤတနီၣ်နီၣ် ထီၣ်ဒုၣ်ဒါလီၤသးဒီးလီၤခါးသးပဒိန်တၢ် ပတၢ်ပြးန့ၣ်လီၤ.

"ဖဲပတၢ်ပတၢ်ပြးဝဲၤကျိၤသ့တဖၣ်မးတၢ်အခါ, တၢ်ကဒူးကဒုၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်ကွၢ်စုာ်ကယၢ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခး ကမံးတံာ် သဃဲၤ, ပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမၣ်ပၤလၢပမးဟးဂီၤ NCA အတၢ်အာၣ်လီၤလီၤ. မၤလၢတၢ်ဝဲန့ၣ်အဃိဒီး, ပလီၣ်ဘၣ်တၢ်ဘျးရဲၤအစၢ ခီဖျိ ကတီၤဘၢၣ်စၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤ." နီၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျိၢ်စံး.

NCA ကတီၤဘၢၣ်စၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤပၣ်ဃုာ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကဘၣ်မးသကိးတၢ်ဒီး ကီၤပဒိန်ဒီလဲၣ် ဘၣ်ဃးပၤပြးဂ့ၢ် ဝီ ဒီးတၢ်ဒီသဒါခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်န့ၣ်လီၤ, အဝဲဒုၣ်စံး.

ပဒိန်စီၤတၢ်ဒိၣ်မူစံးဝဲ, ကတီၤဘၢၣ်စၢၤတၢ်ပတၢ်အာၣ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်လီၤသ့တဖၣ်အံၤ မၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်မၤပုၤခံခါအကျိၤတခါလၢ တၢ်တၢ်ပီၣ် သကိးအီၤဖဲ လွၢ်သီတီၤပူၤကညီဒီကလုာ်စာဖှိန်ကရၢ လီၤခါးသးထီၣ်ကမံးတံာ်ဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်, လၢတၢ်မးအီၤဖဲလုဝါ, မ ဟါတန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အံၤမၤ ထီၣ်ကမံးတံာ်ဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် အဆိကတၢ်တဘျီလၢတၢ်မးအီၤ ဖဲကညီဒီကလုာ်စာဖှိန်ကရၢ ၁၆ ဝီတဝီ ခီကရဲး တၢ်မးအီၤဖဲလုဝါမးရှး, ဝဲၤအလီၤခဲလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်မၤပုၤလၢအဂၤတခါလၢတၢ်တၢ်ပီၣ်သကိးအီၤမၤ, တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်မုာ်

တၢ်ခၢ်အတၢ်မၤကျဲ ဃီးကလဲၤဆူညါဒ်လဲၤအၢ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢခိၣ်နီၣ်တဖၣ် တၢ်ပိၣ်သကိးဝဲဘၣ်ဃး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အတၢ်တၢ်ကျဲ, ဒီကလုာ်သ့ၣ် ပှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ ဃီးသ့ၣ်ပှၢ်ဟီၣ်တၢ်လီၤတဖၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢလံာ်ဘီးဘၣ်ရၤလီၤအပူၤ လၢတၢ်ထုးထီၣ်ဖဲလါအီးထီၣ်ဘၣ် ၇ သီစံးဝဲ, ကညီခိၣ်နီၣ်တဖၣ်ဆၢတၢ်ဝဲလၢ ကသုးယံာ်တၢ်ပျဲတၢ် ဘျၢလီၤစုလၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ် လၢအမၤဘၣ်ဒီဟီၣ်ကဝီၤဒူသဝီကမျၢ ဃီးခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်, မ့ၢ်လၢတၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဒီးတၢ်ဘျၢတအိၣ်ဒီးနီၣ်တမံၤလၢ ကဒီသဒၢအဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်တၢ်ကျဲဒ် န့ၣ်အသိး အဃိဘၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံာ်တခါလၢ ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢမံာ်ဝဲ လၢအဆၢကတီၢ်ခဲအံၤမ့ၢ်, တၢ်ကွၢ်ထွဲကတီၢ်ခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်အၢ်, မၤဘးထီၣ်လၢအမ့ၢ် ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢသ့ၣ်ပှၢ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်, စံးဝဲလီၤ.

အဝဲဒၣ်ရဲၤပုၤဝဲလၢ လီၤခၢ်သးပဒိၣ်အတၢ်မၤလၢ ကမၤလီၤထီၣ်သ့ၣ်ပှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ ဃီးဒီကလုာ်သ့ၣ်ပှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ ဖဲကီၢ်ဆၢ ဃီးကီၢ်ကီၣ် တၢ် ဃီးတနီၤသရံၣ်ကီၢ်ခိၣ်ဖဲ ၂၀၁၅, တၢ်တဒုးသ့ၣ်ညါထွဲ ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢ ဃီးဟီၣ်ကဝီၤဒူသဝီက မျၢတဖၣ်ဘၣ်.

လီၤခၢ်သးပဒိၣ်လၢ န့ၣ်ပျံၣ်ဒိၣ် ပျဲစၢ်ကီး ထံၣ်ကီၢ်ကၤကမျၢသဘျၢကရၢဒ်အမ့ၢ် World Wide Fund for Nature Myanmar (WWF) ဃီး Fauna and Flora International (FFI) လၢကမၤလီၤသ့ၣ်ညါတၢ်ဖဲတၢ်လီၤဖဲန့ၣ်တဖၣ်, တဒုးသ့ၣ်ညါဒီးတအိၣ်ဒီး ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢ အတၢ်အၢ်လီၤထွဲဘၣ်, ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢခိၣ်နီၣ် တဖၣ်စံးဝဲလီၤ.

ဖဲလါနီၣ်ဝဲဘၣ်မဟီၣ်တန့ၣ်, ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢ ဆဲးတၢ်နီၣ်ပၢ်အတၢ်အၢ်လီၤဒီး World Wide Fund for Nature Myanmar (WWF) ဒ်သိးကဒီသဒၢသ့ၣ်ပှၢ်လၢ ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤလီၤ.

"ကီၢ်ပဒိၣ်အတၢ်မၤလၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီကလုာ်သ့ၣ်ပှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ ဃီးသ့ၣ်ပှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢ ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢ သုး ကု (၄) ဟီၣ်ကဝီၤဖဲဘျးဒၣ်တၢ်လီၤ, တနီၤသရံၣ်ကီၢ်ခိၣ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တြီမၤတံာ်တံာ် လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်အကျဲလၢ ကတီၢ်ခဲ အံၤလီၤ." ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢအလံာ်ဘီးဘၣ်ရၤလီၤ တၢ်ထုးထီၣ်ဖဲမဟီၣ်တန့ၣ် စံးဝဲလီၤ, "ပကဒီသဒၢသ့ၣ်ပှၢ် ခီဖျိပဖီလ် စံၣ်လၢပဟ်လီၤအဖီခိၣ်လီၤ."

"ပဒီသဒၢတၢ်ပသ့ၣ်ပှၢ်ဒီး ပဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအမံၤတဖၣ် ဒီးပကယူာ်ထီၣ်ထီၣ်ပသ့ၣ်ပှၢ်ဖီလ်စံၣ် ဒီးတၢ်ဘျၢတဖၣ် ဒ်သိးပ ဆဲးဒီသဒၢဒီး ကွၢ်ထွဲပသ့ၣ်ပှၢ်အဂီၢ်လီၤ." ပဒိၣ်စီၤတၢ်ဒိၣ်မူ စံးဘၣ်အယၢ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်, ဒီးစံးအါထီၣ်ဒီးဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ် ညါနီၣ်ပၢ်အတၢ်သိၣ်လိလၢ ဟီၣ်ကဝီၤကမျၢအဂီၢ်, ဒ်သိးကဒီသဒၢတၢ်မံၤလၢ ဃီးသ့ၣ်ပှၢ်ဟီၣ် ကီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

<https://www.irrawaddy.com/news/burma/central-govt-infringing-administration-knu-regions-say-leaders.html>

တၢ်ဂ့ၢ်အဂ့ၢ်အဂၤ

ကွီကမၤန့ၢ်ကွီသရံၣ်သိၣ်လိကလုာ်န့ၣ်ကျိၢ် အါထီၣ်

Myanmar Times 28 Sep 2017

ကွီသရံၣ်သိၣ်လိကလုာ်န့ၣ်ကျိၢ်တနီၤလၢပဒိၣ်ကွီ တၢ်ကဟ်ထီၣ်ဒ်အမ့ၢ်ကွီသရံၣ်မုာ်ဆၢမုာ်ဂီၤ သိၣ်လိစၢၤတၢ်လၢတန့ၣ်အံၤ, အဂီၢ် ကလုာ်န့ၣ်လံာ်လီၤဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢကမံးတံာ်ဝဲၤကျိၤ စံးဝဲလီၤ.

တၢ်ဝဲအံၤမုာ်တၢ်ဆၢတံာ်တခါလၢတၢ်မၤအီၤ ဖဲအပူၤကွံာ်တလိတၢ်အိၣ်ဖျိ လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတံာ်ဒီး ကလုာ်န့ၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ် တံာ်အဘၢၣ်စၢၤလီၤ. အတၢ်တံာ်ဟ်မုာ်ဝဲ လၢကမၤလီၤစ့ၤဖိသ့ၣ်ဟးထီၣ်ကွီလၢကလုာ်န့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ် ဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ် မၤအခွဲးအယာ် လၢသရံၣ်သိၣ်လိကလုာ်န့ၣ်ကျိၢ် ဒီးကတီၢ်ကလုာ်န့ၣ်ကျိၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

"ပမိုလ်လါပကမလုလီထီၣ် တၢ်သိၣ်လိအကျိၤအကျဲလီၤ. ကိၣ်ဖိလၢကလုာ်ဒုၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအါဒၣ်တက့ၢ် ကတိၤသုထဲ အဝဲသ့ၣ်ကလုာ်အကျိၣ်လီၤ. လံာ်လၢတၢ်သိၣ်လိလၢပယီၤကျိၣ် ကဲထီၣ်တၢ်ကိၣ်နီၤနီၤလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, အပိၤဒီးဖိသ့ၣ်ဟးထီၣ်ကိၣ်အါလၢကလုာ်ဒုၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤလီၤ."

"ဖိသ့ၣ်အါဒၣ်တက့ၢ်ဟးထီၣ်ကိၣ် တချုးလၢဖျိထီၣ်တီၤဖုၣ်ပတီၢ် မ့ၢ်လၢကျိၣ်တၢ်နီၤတၢ်ဘျးအပိၤလီၤ." အူဝဲန့ၤ, လၢအမ့ၢ် ပုၤန့ၣ်တၢ်ခိၣ်ကျိၣ်ခံပတၢ်လၢ ကလုာ်ဒုၣ်လံာ်လီၤဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဝဲၤကျိၤ ဖဲးဘၣ် *The Myanmar Times* ဖဲ မ့ၢ်ယုၤအန့ၤလီၤ.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်လိကလုာ်ဒုၣ်ကျိၣ် လၢဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ်အဂီၢ် ဖဲ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ကိၣ်န့ၣ်, ဒ်သီးကဟံးဃာ်ပၤဃာ် ဒီးမၤမူထီၣ်ဝဲၤထီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအကျိၣ်, လံာ်လီၤဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအ ကီၤလီၤ.

ဖဲ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ကိၣ်န့ၣ်တီၤပူၤ, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲ တၢ်သိၣ်လိအလံာ်လၢကလုာ်ဒုၣ်ကျိၣ် ဒ်သီးကမလုၤထီၣ်တၢ်သိၣ်လိကလုာ်ဒုၣ်ကျိၣ် ဒီးလံာ်လီၤဖဲတီၤဖုၣ်ပတီၢ်ကိၣ်တဖၣ်လီၤ.

"တၢ်ဟံးထီၣ်ကိၣ်သရၣ် တၢ်ကမၤအီၤလၢတနံၣ်အံၤအတီၤပူၤလီၤ. တၢ်ကဟံးထီၣ်ကိၣ်သရၣ်ပွဲၤကၤ ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ် စ့ဘးကွဲးအဖိခိၣ်လီၤ." အူဝဲန့ၤတဲအါထီၣ်ဝဲလီၤ.

လၢအကတီၢ်အံၤ, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ် ဟ့ၣ်ဝဲကလုာ်ဒုၣ်ကိၣ်သရၣ်အလါလဲ တလါ ၃၀,၀၀၀ ဘးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်ကိၣ်သရၣ်မၤစၢၤတၢ် အလါလဲကအါထီၣ်ဝဲလီၤ. ဝဲၤဒီး, ကလုာ်ဒုၣ်ဂ့ၢ်ဝဲကိတိာ် ကကတိၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ် ဒ်သီးကဟံးထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကိၣ်သရၣ်အဂီၢ်အကျိၤ, ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖျိထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

သရၣ်လၢအံၤဒီးကဲထီၣ် သရၣ်သိၣ်လိစၢၤတၢ်လၢ ဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ်တဖၣ် ဆုၢ်အလံာ်ပတံထီၣ်ဆူ ကီၢ်ဒိၣ်ဒီး ကီၢ်စၢ်ပဒိၣ်အိၣ်စုစု ခီဖျိကီၢ်ဆၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုဝဲၤဒီးန့ၣ်လီၤ.

"လၢအပူၤကွံာ်, ပတဲအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကသိၣ်လိကလုာ်ဒုၣ်ကျိၣ်လၢကိၣ်တဖၣ်ဘၣ်. လၢခံကတၢ်ပန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ တၢ်သိၣ်လိကလုာ်ဒုၣ်ကျိၣ်လီၤ." အူဝဲဘီၤ, လၢအမ့ၢ်မိၣ်တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်လီၤဘျုးလၢ အပူၤကွံာ်ကရူၢ် Mon Archeology Research Team ကရၢဖိ, ဖဲဝဲလီၤ.

"ယတူၢ်လိာ်မုာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝဲအံၤနီၤနီၤ မ့ၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိကလုာ်ဒုၣ်ကျိၣ် ဒ်သီးစိၤလၢခံတဖၣ်ကမၤလိဘၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ. ကမ့ၢ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ပုၤလၢအကတီၤကလုာ်ဒုၣ်ကျိၣ်သုတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ." အဝဲဒၣ်ဖဲး.

<https://www.mmtimes.com/news/schools-get-more-ethnic-language-teachers.html>

တၢ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ယံာ် - ကီၢ်ကူၣ်တဲၣ်သုထီၣ်ကီၢ်ပယီၤလၢ ကဆုၢ်လီၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအါထီၣ် လၢကဆဲးကွဲးသုးလီၤပုၤမၤတၢ်ဖိ

Frontier Myanmar September 28, 2017

ကီၢ်ကူၣ်တဲၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤတဆုၢ်လီၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအါလၢအလီၤဆူကီၢ်ကူၣ်တဲၣ် ဒ်သီးကမၤလီၤတၢ်သုးလီၤပုၤမၤတၢ်တၢ်ဖိ အထံကီၢ်ကလုာ်အဂီၢ်, လၢအမ့ၢ်တၢ်မၤပတီၢ်အလီၤခံတပတီၢ် လၢတၢ်ကမၤဂီၢ်မၤကျိၤအဝဲသ့ၣ်အ တၢ်အိၣ်သးပတီၢ် လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအသီအဖိလံာ် လၢတၢ်ထုးထီၣ်ဝဲၤလိယူၤအပူၤ, အဂီၢ်လံာ်တၢ်ကစီၣ်ဟံးဖျိဝဲ လီၤ.

ကီၢ်ကူၣ်တဲၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤဝဲၤကျိၤ ဖဲလၢကီၢ်ပယီၤအၢၣ်လီၤဝဲလၢကဆုၢ်လီၤအါထီၣ် ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဒ်သီးတၢ်ကမၤလီၤထီၣ်တၢ်မၤအတၢ်လဲၤသး, ဖဲတၢ်ကစီၣ်ဟံးဖျိဝဲလၢပုၤဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ယံာ် ဖဲတၢ်မၤလီၤတၢ်ထံကီၢ်ကလုာ်ဝဲၤလီၤ အဂီၢ် *Bangkok Post* တၢ်ကစီၣ်ဟံးဖျိဝဲလဲၤလဲၤပထုဘၣ် ၂၈ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံးဖျိဝဲ ဝဲၤကျိၤပုၤန့ၣ်တၢ်ခိၣ်ကျိၣ်, Mr Waranon Pitiwan ဖဲလၢ, ပုၤမၤတၢ်ဖိကိတိာ်ခိၣ်, Mr Sirichai Distakul

ဘဉ်ယိဉ်ဝဲဘဉ်သးတၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်ထီၣ် လၢတၢ်မၤန့ၣ်တၢ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိအာၣ်န့ၣ်လီၤ.

Waranon စံးဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်ပာ်ဖျါန့ၣ်ကီၢ်ပယီၤအမိၣ်သီၣ်လၢတၢ်ကိး ဒီးအဝဲသ့ၣ်အာၣ်လီၤဝဲလၢ ကမၤတၢ်အါထီၣ် လၢကမၤစၢၤတၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်အုၣ်သးလံာ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲဒၣ်စံးဝဲလၢ, ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါအာၣ်လီၤဝဲလၢ ကမၤအါထီၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဖဲတၢ်မၤလီၤတၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိထံကီၢ်ကလုာ်ဝဲလီၤ ဖဲရနီၣ်ကီၢ်ရၣ်, စမူၤစၢၤခီၣ်ကီၢ်ရၣ်, ဒီးစမူၤပြုၤကါကီၢ်ရၣ်တဖၣ်, လၢအိၣ်ဒီးသးလီၤပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအါအါအံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်ကထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲ နီၣ်ကစၢ်တၢ်အုၣ်သးလံာ်တနံၤ ၁,၄၀၀ ဘဉ်ကသုလီၤ, လံာ်တၢ်ကစီၣ် ပာ်ဖျါဝဲလီၤ.

တၢ်စံးဝဲလၢကိးနံၤဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဂ့ၢ်တကတီၢ်ဂ့ၢ်, ပုၤအိၣ်ခိးတၢ်အာၣ်နီၣ်ဂီၢ်အိၣ်ဝဲ ၁,၀၀၀ ဂၤ, ဒ်သိးကဒီးန့ၣ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်အုၣ်သးလံာ် ဖဲတၢ်မၤဝဲလီၤလၢဂ့ၢ်လၢအဂၤတဖၣ်လီၤ.

လၢကီၢ်တၢ်သးပဒိၣ်အတၢ်ကလုာ် လၢအထုးထီၣ်ဝဲဖဲလိယူၤ ၂၃ သီအနံၤ, စံးဝဲသးလီၤပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတအိၣ်ဒီးအလံာ်လီၤတဖၣ် ကဘဉ်လဲၤဆဲးလီၤမံၤသ့ၣ်လၢပဒိၣ်ပုၤအါဖဲလိအီၣ်ကူး ၇ သီ, ဝံၤအလီၤခံတၢ်ကသမံထံအဝဲသ့ၣ်ဒီး အတၢ်မၤကစၢ် ဒ်သိးတၢ်ကမၤလီၤတၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် တၢ်မၤလီၤတၢ်အဝဲသ့ၣ်ထံကီၢ်ကလုာ် ဒီးပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါလၢအဝဲသ့ၣ်ထံကီၢ်ဝံၤအလီၤခံ, တၢ်ကထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်အုၣ်သးလံာ်, ဒီးတၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤလီၤခံကတၢ်တပတီၢ် တချုးလၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ် တၢ်မၤလံာ်တၢ်ပျဲးဘဉ်လီၤ.

Woranon စံးဝဲပုၤမၤတၢ်ဖိတၢ်ဃုအဝဲသ့ၣ် ၅၆၀ ဘး (စုပယီၤ ၂၂,၈၀၀ ကွဲး), လၢအကျါ ၄၅၀ ဘးမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် တၢ်မၤလံာ်တၢ်ပျဲးအာၣ်, ၁၀၀ ဘးလၢတၢ်မၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်လၢ တၢ်ပတံထီၣ်အာၣ် ဒီး ၁၀ ဘးလၢစုဘူးခီၣ်လဲအာၣ် လီၤ.

အဝဲဒၣ်စံးဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ကဘဉ်ဟ့ၣ်ဒီး ၅၀၀ ဘးလၢအဝဲသ့ၣ်ကီၢ်တၢ်ဘဉ်စဉ်အာၣ်, ၅၀၀ ဘးလၢတၢ်မၤကွၢ်တၢ် အိၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အာၣ်, ဒီး ၅၀၀ ဘးလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်အုၣ်ကီၤအာၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပုၤမၤတၢ်ဖိခဲလၢာ်အိၣ် ၂၆,၈၃၉ ဂၤလၢတၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤလံာ်တၢ်ပျဲး ဖဲဝဲလီၤတဖၣ်, စးထီၣ် လိစဲးပထုဘဉ် ၁၅ တုၤ လိစဲးပထုဘဉ် ၂၅ အဘဉ်စၢၤ, အဂီၢ် တၢ်ပာ်ဖျါစံးဝဲလီၤ.

ကီၢ်ပယီၤအပုၤနီၣ်ဂီၢ်အိၣ် ၄၅၀,၀၀၀ ဂၤလၢ ၇၇၂,၂၇၀ ဂၤပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအလံာ်လီၤတအိၣ်ဘဉ်အကျါ လၢကီၢ်ကီၢ် တၢ်ပုၤလၢအဆဲးလီၤမံၤဒီးပဒိၣ်ဖဲလိအီၣ်ကူး ၇ သီန့ၣ်လီၤ.

<https://frontiermyanmar.net/en/long-queues-thailand-urges-myanmar-to-send-more-officials-for-migrant-worker-checks>

The content of the UNHCR Thailand Media Monitoring Reports does not reflect the official view or opinion of the UNHCR.

Links: Thailand-Myanmar Cross Border Web Portal: www.commonservice.info

Facebook: www.facebook.com/commonservice
www.facebook.com/commonserviceburmese
www.facebook.com/commonservicekaren